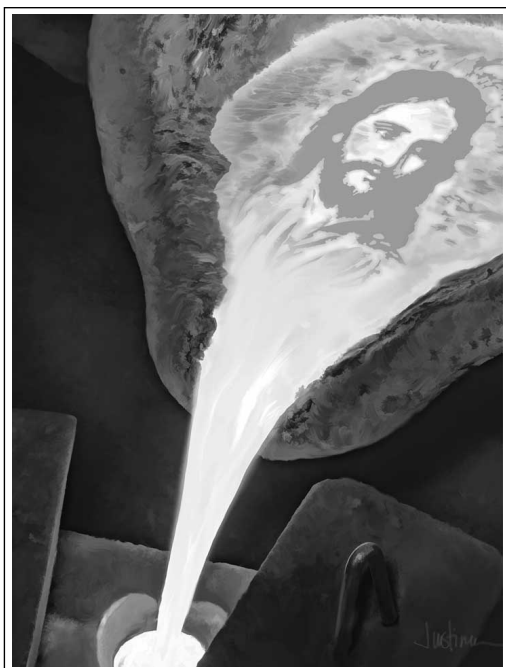

S Kristom u peći nevolje

Gavin Anthony

Pouke iz Biblije — Priručnik za učitelje
Srpanj, kolovoz i rujan 2022.

Sadržaj

1. Pastirova peć nevolje
2. Nevolje koje dolaze
3. Ptica u kletki
4. Odraz zlatarovog lica
5. U peći nevolje
6. Uprezanje svih snaga
7. Neuništiva nada
8. Promatranje Nevidljivoga
9. Život proslavljanja
10. Krotkost u nevolji
11. Čekanje u peći nevolje
12. Umrijeti kao sjeme
13. Krist u peći nevolje

POUKE IZ BIBLIJE — Priručnik za učitelje — 3/2022.

Nakladnik: ZNACI VREMENA, Prilaz Gjуре Deželicia 77, 10000 Zagreb, Hrvatska • *Odgovorni urednik:* Neven Klačmer • *Urednik:* Mario Šijan • *Prijevod:* Dragana Todoran • *Lektura:* Marijan Malašić • *Korektura:* Ljiljana Đidara • *Tiskano u uredu nakladnika*

www.znaci-vremena.com • www.adventisti.hr

Pastirova peć nevolje

Ključni tekst: Psalam 23,3.

Središte proučavanja: Psalam 23; Rimljanima 12,18-21.

PRVI DIO: Opći pregled

Ovog tromjesečja započinjemo dugačko, ali vrlo važno putovanje. Putovanje na kojem ćemo se baviti značenjem patnje, zla i smrti. Da, patnja se može proučavati kao zasebna pojava ljudskog postojanja; može se proučavati sa znanstvenog ili psihološkog gledišta kao što su percepcija, osjećaji i posljedice. Međutim, biblijski pogled na patnju mnogo je dublji. Prema tom pogledu Bog nije odgovoran za postojanje grijeha. Biblija pokazuje kako se Bog koristi patnjom kao okvirom za naše osobno obogaćivanje, pobjedu i vječni život. Ako zamislimo život kao putovanje, Psalam 23 jedno je od najboljih mjesta za početak tog putovanja zato što govori o stazi. Ova staza vodi nas kroz uspone i padove u životu. Što je još važnije, Netko nas vodi na toj stazi. Taj Netko je više od vodiča; On je brižni Pastir pun ljubavi. Najvažnija pitanja vezana za naše putovanje, za naše uspone i padove, glase: Poznajemo li Pastira? Vjerujemo li Mu u svemu što se događa i kamo nas On možda odlučiti povesti?

Teme: Pouka za ovaj tjedan naglašava tri glavne teme.

1. Vrlo je važno shvatiti da je naš život putovanje koje teče u različitim smjerovima.

2. Također je važno zapamtiti da ova staza ne krivuda kaotično, slučajno. Bog je naš Vodič i Pastir i On može dopustiti da putujemo dolinama patnje i smrti, ili nas aktivno provesti kroz njih. Ali Bog ne očekuje da pođemo ovom stazom vezanih očiju, već nam daje sigurno obećanje da će nas voditi u spasenje.

3. Nema načina da preživimo nevolje u životu ako nemamo povjerenja da će nas Pastir provesti kroz njih.

DRUGI DIO: Komentar

Dva puta

Biblija između ostaloga prikazuje život kao stazu koja vodi kroz određeni predio. Ova staza slijedi put od rođenja do smrti. Ne postoji jedan, već dva puta. Prvi put je dobar, put pravde ili pravednosti (Izreke 8,20) koji vodi u napredak i život (Psalam 1,2,3), jer Bog osobno ravna stazu (Izreke 2,8; Izaija 26,7). Oni koji hodaju dobrom ili pravednom stazom vođeni su božanskom Riječju koja služi kao svjetiljka njihovim nogama kada je život mračan (Psalam 119,105). Konačno, njihova staza postupno postaje svjetlija kao podne (Izreke 4,18). Oni koji se nalaze na ovoj stazi priznaju Boga u svim aspektima života (Izreke 3,5,6). Iako ova staza vodi u život, ona je uska i malo njih hoda njome (Matej 7,14). Drugi put je loš ili grešan. To je široki put koji vodi u nepravdu, površno postojanje i smrt (Psalam 1,4,5; Izreke 14,12; Matej 7,13).

Bog vidi staze našeg života; On ih ispituje (Izreke 5,21) i upozorava nas: "Ne idi stazom opakih i ne stupaj putem zlikovaca." (Izreke 4,14; vidi također Psalam 1,1) Ako je netko na pogrešnom, grešnom putu, Bog ga poziva da prijeđe na dobar: "Ti im reci da Gospodar Bog kaže: 'Zaklinjem vam se samim sobom. Draže mi je kad se loši ljudi promijene, prestanu činiti zlo i počnu zaista živjeti. Zato se promijenite i vratite na pravi put! Izraelci, zašto biste umirali!'" (Ezekiel 33,11 — Suvremeni hrvatski prijevod)

Iz ovog kratkog proučavanja Biblije dolazimo do dva zaključka. 1) Kraj svakog puta je određen: put pravednosti vodi u život, a put nepravde vodi u smrt. Hoćemo li biti na jednom ili drugom putu, ovisi o našoj odluci. 2) Ako odlučimo hoditi stazom pravednosti, Bog obećava da će nas povesti u život. Da, staza pravednosti može biti uska; može nas povesti kroz mračne planine ili doline koje zahtijevaju dodatno svjetlo, hranu, ustrajnost, strpljenje i snagu. Ali staza pravednosti završit će svjetlom, srećom i životom. Bog preko proroka Izaije obećava onima koji vjeruju u Njega da će Njegova staza postati mjesto kojim će se lako putovati: "Ondje će biti glavna cesta, a zvat će se Put svetosti. Nečisti neće prolaziti njime. To će biti put za Božji narod, samo za one koji njime putuju. Zli i bezumni neće tumarati po njemu." (Izaija 35,8 — Suvremeni hrvatski prijevod)

Vjera kao staza

Biblija opisuje pojam "vjere" kao stazu ili putovanje. Henok "je hodio s Bogom tristo godina." (Postanak 5,22 — Suvremeni hrvatski prijevod) Prorok Mihej opisuje vrijeme kada će mnogi ljudi širom svijeta

reći: “Hajde, uzidimo na Goru Jahvinu, u Dom Boga Jakovljeva! On će nas naučiti svojim putovima, i hodit ćemo stazama njegovim. ... Jer svi narodi idu, svaki u ime boga svojega, a mi idemo u imenu Jahve, Boga našega uvijek i dovijeka.” (Mihej 4,2.5) Bog poziva svoj narod da vjerno hoda pred Njim (1. o kraljevima 3,14; 9,4; Izreke 10,9; Zaharija 3,7) i kada siđe sa staze, Bog ga poziva da se vrati: “Stanite na negdašnje putove, raspitajte se za iskonske staze: Koji put vodi k dobru? Njime pođite i naći ćete spokoj dušama svojim!” (Jeremija 6,16)

Mladi kršćanski pokret u početku je nazvan “Put” (Djela 9,2; 19,9.23; 22,4; 24,14.22) ili “put spasenja” (Djela 16,17). Apolon je bio “poučen o Putu Gospodnjemu” i primio je još više uputa dok se nalazio na njemu (Djela 18,25.26). Apostol Pavao također povezuje vjeru s “hodanjem” i tvrdi da kršćani “više ne hode, kao što hode neznabošci u taštini mišljenja svojega” (Efežanima 4,17 — Šarić). Apostol Ivan opominje nas da “živimo” prema Božjim zapovijedima i u Njegovoj ljubavi (2. Ivanova 1,6).

Isus je izjavio o sebi: “Ja sam put i istina i život. ... Nitko ne dolazi k Ocu osim po meni.” (Ivan 14,6) “Put”, “istina” i “život” tri su glavna stupa kršćanske vjere. Sada možemo pitati je li kršćanska vjera još uvijek važna? Istina je da je povijest kršćanstva ukaljana otpadničtvom, zlopotrebama, obmanama i korupcijom; mnogo puta je kršćanstvo silazilo s Kristove staze. Ali to ne znači da ne postoji put pravednosti koji treba slijediti. Isus ostaje Put i On nam obećava da će nas povesti u vječni život. Isus nije samo Put; On također kaže za sebe da je “pastir dobri” (Ivan 10,11). Što to znači? Isus objašnjava: “Poznajem ovce svoje i ovce moje poznaju mene” (Ivan 10,14), uključujući i ovce iz drugog tora (vidi Ivan 10,16). To nije sve. Isus kao “pastir dobri daje život svoj za ovce” (Ivan 10,11; vidi također Ivan 10,15) i dat će im “vječni život. One neće nikada umrijeti niti će ih itko istrgnuti iz moje ruke” (Ivan 10,28 — Suvremeni hrvatski prijevod). Dakle, slijediti Krista na Njegovom putu, putu Njegove pravednosti, jedini je siguran put u život (Djela 4,12). Iako je uzak, iako nas na njemu čekaju nevolje, on je jedini, i najbolji, put u život. Naš će nas Pastir povesti tamo.

Zapadnjački pojam i riječ “religija” potječe od latinske riječi *re* (ponovno) i *ligare* (povezati, vezati) — ponovno vezati, ponovno se povezati. Iako se razvio u krugu zapadnog kršćanstva, ovaj je izraz logičan s biblijskoga gledišta i može se povezati s biblijskim pogledom na vjeru kao “stazu” ili “putovanje”. Kada je čovječanstvo pošlo stazom prokletstva, izgubili smo vezu s Bogom. Vjera je taj proces kroz koji se ljudi i Bog ponovno povezuju. Ali kako se ponovno povezujemo s Bogom? Ako je vjera, religija, “put” ili “putovanje”, ona nije vremenski neograničena, nepovijesna pojava, kao u poganskim mitološkim ili

filozofskim religijama, već je s biblijskoga gledišta religija (ili povezanost između ljudskog roda s Bogom) proces u vremenu i prostoru. To je osobno i povijesno putovanje i za Boga i za nas. Bog dolazi k nama i nalazi nas u povijesti. Poganska i biblijska religija razlikuju se i po tome što u poganskoj religiji ljudi moraju sami poravnati stazu, pronaći put do bogova, zadobiti njihovu naklonost, povezati se s njima ili ukrasti njihove tajne ili tajnu vječnog života. U biblijskoj vjeri, nasuprot tome, Bog nama ravna put. On dolazi k nama, nastoji nas spasiti, vratiti nas na stazu života, vratiti nas k sebi. On, dakle, sam postaje Put, Vodič i Pastir. On hoda s nama kroz tu dolinu vodeći nas stazom ponovnog povezivanja s Bogom. To je Božja religija, religija milosti!

TREĆI DIO: Primjena

1. Ispitajte stazu svojeg života. Na kojem se putu nalazite? Kako možete biti sigurni da ste na putu pravednosti koji će vas povesti u vječni život?

2. Jeste li upoznali druge ljude na putu koji je isti kao vaš? Jeste li upoznali ljude na putu koji vodi u suprotnom smjeru? Kako možete pomoći drugima da izaberu Isusov put, put koji vodi k Njemu?

3. Možemo vjerovati svojem Pastiru da će nas provesti kroz životne nevolje zato što je, prije nego što je dopustio da prođemo kroz nevolje, On osobno prošao kroz njih. Međutim, postoji bitna razlika između Njegovih nevolja i naših. Mnoge naše nevolje prouzročili smo mi sami ili drugi ljudi, ili su posljedice grijeha uopće. Pastirovu nevolju prouzročili smo mi i On ju je uzeo na sebe kao Žrtva, Zamjena i Otkupitelj. Kako vam ovo razumijevanje pomaže da prođete kroz patnju?

4. Prisjetite se dvije nevolje kroz koje ste nedavno prošli. Prepoznajte Božje vodstvo i brigu o vama u tim iskustvima.

Nevolje koje dolaze

Ključni tekst: 1. Petrova 4,12.13.

Središte proučavanja: Jeremija 9,7-16; Rimljanima 1,21-32; 2. Korinćanima 12,7-10; 1. Petrova 4,12-19; 1. Petrova 5,8-11.

PRVI DIO: Opći pregled

Različite nevolje u uzastopnim naletima pogađale su Petra tijekom njegovog života. On se borio s pravim podivljanim valovima na jezeru u hladnim noćima koje je provodio loveći ribu za svoju obitelj. Borio se s valovima gorkog kajanja kada je izdao svojega Gospodina. Borio se s valovima nesigurnosti u tamnici nakon propovijedanja Evanđelja. Borio se s valovima obeshrabrenja kada je osnivaio mladu kršćansku Crkvu. Postao je učenik u školi stradanja prateći svoje nevolje od uzroka do posljedice, rastući na temelju svojih iskustava. Međutim, osobito je shvatio ulogu koju je stradanje imalo u Božjem djelu spasenja i u njegovom osobnom nastojanju da postane ono što je Bog želio od njega. Budući da je Petar postao iskusan u stradanju i nevoljama, najprikladnije je da nas on poučava ovoga tjedna. Pouka za ovaj tjedan naglašava nekoliko vrsta nevolja: nevolje koje stvara Sotona, nevolje koje stvara naš grijeh, nevolje kojima se Bog koristi da nas očisti i oblikuje naš karakter i nevolje koje donose zrelost. Svaka od ovih nevolja ima svoj izvor (Sotonu, nas ili Boga) i kriterij za upravljanje i reakciju.

Teme: Pouka za ovaj tjedan naglašava dvije važne teme.

1. Stradanje je sadašnja stvarnost u našem palom svijetu i kao kršćani moramo se naučiti suočavati sa stradanjem i učiti iz njega.

2. Drugo, kao upravitelji svoje duhovnosti trebamo naučiti razlikovati različite vrste nevolja i stradanja. To će nam pomoći da se znamo suočavati s krizama u našem životu i izvući najbolje pouke.

DRUGI DIO: Komentar

Stradanje s Kristom

Prva Petrova 4,12.13 budi naše zanimanje za dvije glavne teme. Prvo, što Petar misli kada kaže da se ne trebamo čuditi kada nas nevolje

pogode u životu? Zlo i grijeh su uljezi u Božjem stvorenom poretku. Nisu prirodni u biološkom životu ili moralnom životu kao nešto što je Bog prvobitno stvorio. Ne smijemo dopustiti sebi da se naviknemo na njih niti da ih prihvatimo kao dio Božjeg prvobitnog svijeta. Zlo i grijeh neće opstati. Doći će vrijeme kada će ih Bog uništiti.

Petar ovdje naglašava da su grijeh, zlo, stradanje i smrt sveprisutni u svijetu nakon pada. Da bismo preživjeli u ovom svijetu, moramo se pomiriti s ovom novom stvarnošću, premda prolaznom. Iako ne trebamo živjeti u stalnoj zebnji plašeći se da će se zlo svakog časa obrušiti na nas, trebamo biti spremni za ono što se može dogoditi kao posljedica zla.

U ovom kontekstu biti spreman znači: 1) biti svjestan panorame velike borbe; 2) biti neprestano povezan s Bogom u molitvi i Njegovom objavom sebe; 3) imati duhovne prijatelje koji će nas mudro, suosjećajno i u biblijskom duhu posavjetovati i poduprijeti u trenucima patnje.

Što još Petar misli kada nam kaže da se radujemo ako smo dionici u Kristovim patnjama? Petar nekoliko puta u svojoj Prvoj poslanici naglašava Kristove patnje. U prvom poglavlju cijeli Kristov život u vrijeme Njegovog prvog dolaska opisan je kao "Kristu određene patnje" koje je navijestio Duh Sveti (1. Petrova 1,11). U drugom poglavlju Petar objašnjava da je Isus nepravedno patio zato što je On Sluga Jahvin iz 53. poglavlja Knjige proroka Izaije (1. Petrova 2,21-25). U trećem poglavlju Petar naglašava da je Isus "umro za naše grijehe jednom i za sva vremena. Nevin je umro za krivce, da vas dovede Bogu" (1. Petrova 3,18 — Šarić). U četvrtom poglavlju Petar dodaje da je "Krist umro tijelom" (1. Petrova 4,1), a u petom potvrđuje da je osobno bio svjedok "Kristovih muka" (1. Petrova 5,1).

Petar također dovodi u vezu sve naše patnje s Kristovim patnjama.

U prvom poglavlju Petar govori kršćanima da se trebaju radovati Kristovom spasenju "iako se jedan čas budete ožalostili raznim kušnjama" (1. Petrova 1,6). Stradanje se, međutim, samo "pokaže na hvalu, slavu i čas u času kad se objavi Isus Krist" (1. Petrova 1,7).

U drugom poglavlju Petar objašnjava da je nepravedno podnošenje patnji vrijedno hvale (1. Petrova 2,19-20) zato što je i Isus nepravedno patio (1. Petrova 2,21-25).

U trećem poglavlju on nastavlja s istom temom o nepravednom stradanju: "Štoviše, blago vama ako biste i trpjeli zbog pravednosti!" "Bolje je, naime, ako bi htjela volja Božja, da trpite čineći dobro nego čineći zlo." (1. Petrova 3,14.17) Ljudski govoreći, tu se nije radilo samo o Isusu, o pravedniku koji umire za nepravednike, već je taj čin rezultirao dobrom i spasenjem za grešnike, za Boga i za svemir. Isto vrijedi

i za nas dok stradamo kao kršćani; ne radi se samo o našem podnošenju patnji zato što smo kršćani, već takvo stradanje može biti iskorišteno na dobro zato što će dovesti do naše promjene karaktera i spasenja mnogih drugih ljudi dok donosimo slavu Bogu (1. Petrova 1,6.7).

U četvrtom poglavlju Petar objašnjava kakvo dobro stradanje donosi nama i za nas: stradanje nam pomaže da usavršimo i naše tijelo i naše želje (1. Petrova 4,1.2). Ali takva moralna disciplina nije jednostavno prirodna posljedica stradanja uzrokovanog našim različitim zlim djelima (1. Petrova 4,15). Naše stradanje je djelotvorno zato što smo "dionici s Kristom" (1. Petrova 4,13); mi stradamo "kao kršćani" koji nose Božje ime (1. Petrova 4,16) i prema Božjoj volji (1. Petrova 4,19).

U petom poglavlju Petar nas podsjeća da nismo sami, jer mnoge druge sestre i braća kršćani širom svijeta "podnose iste patnje" (1. Petrova 5,9). Imamo sigurnost da će u pogledu Božje milosti i spasenja stradanje biti "malo" (1. Petrova 5,10).

Đavao iz doba prosvjetiteljstva (1. Petrova 5,8-11)

Đavao je bio stvarno biće za kršćane tijekom povijesti. Protestant-ski reformatori govorili su o njemu kao stvarnom biću. Međutim, tijekom prosvjetiteljstva i poslije, filozofi i teolozi izgradili su pogled na svijet koji je odbacio postojanje bića ili pojava izvan poznatog svijeta. Ovaj pogled na svijet uvjetovao je liberalno kršćanstvo koje danas niječe postojanje đavla kao stvarnog bića. Umjesto toga, tvrdi se da je đavao samo mitski prikaz načela zla. Samim tim zlo se sada smatra posljedicom neznanja ili proizvodom dugog, nasilnog evolutivnog procesa iz kojega se ljudski rod pojavio. Prema tome, zlo je rezultat materijalne, genetske i društvene uvjetovanosti. Čak i ako bi pojedini kršćani priznali da đavao postoji, teško bi povjerovali da je doista toliko zao i moćan kao što je opisano u Bibliji.

Međutim, kao kršćani koji svoju vjeru temelje na Bibliji, mi smatramo da đavao stvarno postoji. Za Isusa je Sotona stvarno biće, a ne simbol nekog nutarnjeg mračnog aspekta Njegovog uma (vidi na primjer Matej 4,1-11). Pavao je također vidio da je kršćanin uključen u borbu koja se vodi "protiv zlih duhova koji borave u nebeskim prostorima" (Efežanima 6,12). I ovdje, u našoj pouci, Petar nas upozorava da se čuvamo đavolskih napada (1. Petrova 5,8). Međutim, iako je stvaran, kršćanin se ne usredotočuje na đavla. Da, moramo biti svjesni njegovog postojanja i paziti da ne podlegnemo njegovim obmanama, ali središte, srž i radost našeg života je Krist i Njegovo spasenje.

Ellen G. White: Uloga stradanja nakon pada

“Život napora i brige koji je otada trebao biti čovjekovo naslijeđe određen je iz ljubavi. To je bila disciplina koju je zahtijevao njegov grijeh, da bi se nadziralo popuštanje apetitu i nagonima te da bi se razvila navika samokontrole. Bio je to dio Božjeg plana za čovjekovu obnovu od uništenja i poniženja prouzročenih grijehom.” (*Patrijarsi i proroci*, str. 39; u izvorniku 60)

TREĆI DIO: Primjena

1. Kako u životu možete biti usredotočeni na Krista dok znate da je Sotona stvaran i aktivan u svijetu?

2. Iako nas više ne iznenađuje činjenica da u svijetu ima patnji, uvijek nas iznenadi kada nas nevolje pogode osobno. Važno je da se budemo spremni suočiti sa stradanjem u osobnom životu i suočiti se s njim na kršćanski način. Kršćani su svjesni različitih vrsta nevolja i ozbiljno ih shvaćaju. Žele iz njih izvući prave pouke. Mnogo puta kršćanin želi biti siguran da on nije odgovoran za neku osobnu krizu u životu. U slučaju bolesti kršćanin će se osjećati mnogo bolje ako zna da on nije odgovoran za uzrok svoje bolesti, zar ne? Takva sigurnost čini da kršćanin koji podnosi patnju drugačije gleda na svijet. Istodobno moramo znati da bolest koja se javlja zbog načina života, može biti ispravno sagledana kao nevolja koja je posljedica grijeha i trebamo se odnositi prema njoj na taj način (1. Petrova 4). Kakve ste vrste nevolja vi doživjeli u posljednje vrijeme? Što ste naučili? Kako ste ih prebrodili?

3. Razmislite, na primjer, o nevoljama koje utječu na naše sazrijevanje. Na koje načine možemo prepoznati ovu vrstu nevolje u svojem životu? Kako stradanje doprinosi našoj zrelosti?

Ptica u krletki

Ključni tekst: 1. Petrova 1,6.

Središte proučavanja: Izlazak 14; Izlazak 15,22-27; Izlazak 17,1-7; Izreke 3; Luka 4,1-13, 1. Petrova 1,6-9.

PRVI DIO: Opći pregled

Prošlog smo tjedna proučavali o različitim vrstama nevolja. Pouka za ovaj tjedan usmjerava se više na nevolje koje utječu na naše sazrijevanje. Iako je točno da mnoge nevolje mi stvaramo, Bog je Vladar čitavog svemira i povijesti naroda, kao i našeg života. Bog želi da rastemo kao pojedinci, ali i kao obitelji, kao zajednice i kao narodi. U kontekstu našeg pada rast poprima dodatne dimenzije.

Da, Bog nas spašava svojom milošću. On nas opravdava žrtvom Isusa Krista i našim prihvaćanjem te žrtve vjerom. Međutim, Božja milost nije jeftino rješenje koje se zaustavlja na razini obavijesti. Njegova milost ima odgojnu i preobražavajuću ulogu. Život i spasenje nisu teorijska iskustva. Mi rastemo samo kada iskusimo Njegovu bezuvjetnu ljubav prema nama, kada Mu bezrezervno uzvraćamo ljubav, kad živimo s Njim i dopustimo Mu da živi u nama. I budući da smo i mi i Bog uključeni u sveopći sukob, odlučujemo biti na Božjoj strani i proslavljati Njegovo kraljevstvo zato što nas je spasio iz kraljevstva grijeha i od Sotone. Tako Bog postaje Jahve nad vojskama, Onaj koji nam daje iskustvo, koji nas vodi da rastemo i koji nas preobražava.

Teme: Pouka za ovaj tjedan naglašava dvije teme:

1. Bog nas vodi kroz borbe u ovom palom svijetu. Ova nas činjenica tješi, daje nam snagu i povjerenje u Boga.

2. Mi rastemo i mijenjamo se tek kada nas Bog vodi kroz bitke u našem životu.

DRUGI DIO: Komentar

“I ne uvedi nas u napast, nego izbavi nas oda zla!”

U svibnju i lipnju 2019. godine papa Franjo izazvao je raspravu time što je službeno unio promjenu u molitvu *Očenaš*. Umjesto da glasi: “Ne

uvedi nas u napast”, nova rimokatolička inačica molitve Oče naš glasi: “Ne prepusti nas napasti.” Papina glavna tvrdnja bila je da je prijevod “ne uvedi nas u napast” pogrešan s teološkog i pastoralnoga gledišta budući ovaj izraz prepoznaje Boga kao kušača umjesto Sotonu. Otac, tvrdio je papa, ne bi uveo svojeg sina u napast, već bi pomogao sinu kada padne. Čovjek se može vrlo lako povezati s ovim pokušajem da Bog bude oslobođen statusa kušača.

Međutim, mijenjanje teksta Gospodnje molitve nije opravdano. Brojni drugi biblijski izrazi prave poteškoće isto koliko i ovaj. Načela biblijske hermeneutike i povijest teologije uče nas da moramo shvatiti tekst i njegovu poruku umjesto da mijenjamo biblijski tekst ili njegov prijevod da bismo razriješili njegove nejasnoće na način koji određena kultura ili osoba smatraju prikladnijim.

Kratko proučavanje teksta u Mateju 6,13 i njegovih ključnih misli u uskim i u širim biblijskim kontekstima pomoći će nam da bolje razumijemo ovaj izraz. U grčkom Novom zavjetu, i u Mateju 6,13 i u Luki 11,4 potpuno istim riječima prevodi se izraz “ne uvedi nas u napast”. Prema tome, izraz je točno preveden u većini prijevoda. Mi trebamo shvatiti njegovo značenje umjesto da pokušavamo preurediti i na nov način protumačiti ovaj redak. Ključni glagol “navesti” u grčkom je konjunktiv aorista aktivnog od glagola *eisferó*, koji znači “nositi unutra”, “unijeti”, “uvesti” (vidi na primjer Henry George Lindell and Robert Scott, *A Greek-English Lexicon*, Oxford: Clarendon, 1996., str. 497). Dakle, nema sumnje da se ne može izvršiti reinterpretacija: Isus je mislio reći: “Ne uvedi nas”, a ne: “Ne prepusti nas.” U Mateju 26,41 (vidi također Marko 14,38; Luka 22,40.46), Isus opisuje kušnju kao nešto u što netko može “ući” ili “pasti”.

Oni koji se zalažu za promjenu formulacije ove rečenice u molitvi Očenaš usredotočuju se na riječ “kušnja”, “napast”, zaključujući da nas Bog ne može iskušavati jer On ne može biti izvor kušnje. Međutim, grčka riječ *peirasmos*, “kušnja”, ima dva različita značenja. Prvo je “kušnja”, “napast”, i znači da grijeh privlači ili mami (vidi na primjer Matej 26,41; 1. Timoteju 6,9). U ovom smislu činjenica je da nas Bog ne uvodi u napast i ne može to činiti zato što On nije kušač, kao što Jakov 1,13.14 jasno tvrdi. Drugo značenje je “ispitivanje”, “ispit”, “proba”, “test”. U Galaćanima 4,14 Pavlova bolest bila je ispit za Galaćane, a u 1. Petrovoj 4,12, Petar upućuje kršćane da se ne iznenade kad ih snađu kušnje i teškoće.

Jakov možda daje najjasnije objašnjenje procesa kušnje, posebno kada dva značenja kušnje koristi zajedno u istom tekstu. On poziva kršćane da se radosno i postojano suočavaju s kušnjama (Jakov 1,2.12)

i neka ne govore da ih Bog kuša, zato što Bog nikoga ne kuša (Jakov 1,13), već svaka osoba odluta od Boga kada je mame ili kušaju vlastite želje (Jakov 1,14). Prema tome, u Novom zavjetu kušnja znači i zavodjenje od strane grijeha i ispit.

Kratko proučavanje pomaže nam da bolje shvatimo izraz “ne uvedi nas u napast”. Dok Bog s jedne strane nije kušač, On nas s druge strane vodi u borbama koje nas snađu. Njegovo vodstvo u ovim kušnjama pomaže nam da upotrijebimo svoju slobodu, da rastemo u ljubavi i posvećenju i spoznavanju Njega i sebe u kontekstu povijesti velike borbe. Samo kada smo istinski prokušani, možemo istinski iskusiti slobodu i rast. Bog nas je stvorio da živimo i napredujemo u savršeno sretnom svijetu. Ali On je stvorio i stablo spoznaje dobra i zla da bismo mogli birati. Bog nije stvorio stablo spoznaje dobra i zla da namami ljudski rod u grijeh, već je Adamu i Evi dao priliku da izraze svoju slobodu i rast u ljubavi i odanosti Njemu poštujući Njegove zapovijedi. Bog je doveo Izrael u bezizlaznu situaciju na Crvenom moru ne da ih namami na grijeh, već da im pomogne da rastu u povjerenju i ljubavi prema Njemu u osobnoj i zajedničkoj duhovnoj disciplini.

Ali ako nam nevolje u životu u kontekstu velike borbe samo pomažu da rastemo, zašto nas Isus uči da molimo Boga da nas ne uvede u te kušnje? Ovaj dio Gospodnje molitve uči nas najmanje dvama važnim aspektima kršćanskog života. Prvo, kakva god bila korist od patnje, to nije ugodno iskustvo zato što nas Bog nije stvorio da patimo. Isus, koji je uzeo na se naše patnje i smrt, molio se u času najveće muke: “Abba, Oče! Sve je tebi moguće. Otkloni ovaj kalež od mene! Ali ne kako ja hoću, nego kako ti hoćeš!” (Marko 14,36; vidi također Matej 26,39; Luka 22,42) Uključivši “ne uvedi nas u napast” u Gospodnju molitvu, Isus nas je naučio da slobodno kažemo svojem Ocu koliko želimo izbjeći kušnje u životu, čak i ako one mogu katkad biti korisne. Međutim, svojim nas je primjerom naučio da se uvijek s ljubavlju moramo predati Božjoj volji i vodstvu zato što Bog zna što je najbolje za nas i plan spasenja.

Drugo, “ne uvedi nas u napast” odmah se i s određenom svrhom povezuje s “nego izbavi nas od zla”. S obzirom na to da je patnja neizbježna u ovom svijetu ogreznom u grijeh, želimo da nas Bog vodi kroz sve naše kušnje, ali ne želimo biti nadvladani Sotoninim mamljenjem. Ovdje Gospodnja molitva objavljuje bit Evanđelja milosti jer nas uči da kao kršćani nismo spašeni kao nadmoćni ljudi koji se bore u bitkama života i sa samim đavlom, već da je Bog taj koji nas izbavlja od zla. Ali kako bivamo oslobođeni od Sotone? U Mateju 4,1 stoji: “Tada Duh odvede Isusa u pustinju da ga napastuje đavao.” Naravno, mi razumijemo da

Duh Sveti nije odveo Isusa u pustinju kako bi Ga naveo da sagriješi, već kako bi otkrio Isusa kao Mesiju, kao Spasitelja svijeta, kao Onoga koji je pobijedio tamo gdje je Adam pao, i kao Onoga koji je pobijedio zlo i Sotonu (vidi Matej 4,1-11; 12,28; Marko 1,13; Ivan 12,31; 14,30; Hebrejima 2,14-18; 1. Ivanova 3,8). Kada se suočava s kušnjama i mamljenjem od strane Zloga, kršćanin pobjeđuje Kristovom pobjedom nad grijehom i Sotonom. Dakle, iako patnje i kušnje nisu ugodne ni poželjne, moramo proći kroz njih radi našeg dobra. Molimo se da nas Bog vodi, zaodjenuti Kristovom pobjedom nad Sotonom.

Prema tome, prijedlog da se dio Gospodnje molitve promijeni, ne samo da je neopravdan i nebiblijski, već je i površan, pružajući osiromašen teološki i pastoralni sadržaj. Takva revizija također je opasna zbog još jednog razloga: to je presedan u mijenjanju Božje riječi zbog ljudskog ili kulturološkog poticaja. Mijenjanje spomenutog teksta u Gospodnjoj molitvi uključit će mijenjanje mnogih drugih biblijskih tekstova i misli. Vrlo je važno ostaviti tekst onakvim kakav jest i nastojati shvatiti ga umjesto da ga promijenimo jednostavno zato što se ne uklapa u određenu teologiju ili praktično pitanje.

Händelova nova pjesma

Do trećeg desetljeća 18. stoljeća, George Friedrich Händel (1685.—1759.) mogao se smatrati ostvarenim skladateljem. Budući da je skladao uglavnom nereligijsku glazbu, mnogi u Anglikanskoj crkvi smatrali su ga sekularnim skladateljem, što je dovelo do napetosti u odnosima s Crkvom. Međutim, Händel je uvijek čeznuo za Bogom i spasenjem. U travnju 1737. doživio je moždani udar ili neku drugu duševnu smetnju. Iako se oporavio, ubrzo je upao u financijsku i duhovnu krizu. U sukobu s Crkvom, s mnogima na engleskom dvoru i drugim skladateljima, Händel je mislio da će doživjeti slom. Dana 8. travnja 1741. održao je, kako je mislio, svoj posljednji koncert i u 56. godini života povukao se iz javnosti.

Međutim, Händel je tragao za novom pjesmom. Ubrzo ju je pronašao. Njegov prijatelj Charles Jennings pokazao je Händelu libreto koji se bavio Kristovim životom i sastojao se iz tri dijela: 1) proročanstvo o dolasku Mesije; 2) prvi Mesijin dolazak i Njegova muka; 3) buduća slava Njegovog drugog dolaska, kraj grijeha i vječno proslavljanje Mesije. Händel je ponovno otkrio slavni Isusov prikaz Mesije i Spasitelja i odlučio Mu posvetiti oratorij. Poziv iz Dublina upućen Händelu da sklada nešto za dobrotvorni koncert poslužio mu je kao poticaj i tako je nastao *Mesija*, najčuveniji oratorij svih vremena.

Händel je bio toliko zaokupljen skladanjem svojeg novog djela da

je sva tri dijela na otprilike 260 stranica napisao za 24 dana. Tijekom tih dana Händel nije izlazio iz svojeg stana, jedva uzimajući hranu koju su mu pripremali. Dok je skladao, povremeno bi jecao ili plakao nad čuvenim biblijskim tekstovima koje je obrađivao, ili zbog slave koju je vidio u Isusu Mesiji. Kada je “nova pjesma”, *Mesija*, bila izvedena na dobrotvornom koncertu u Dublinu, bilo je prikupljeno 400 funti, što je doprinijelo da 142 osobe budu oslobođene iz dužničkog zatvora. Međutim, to je oslobodilo i Händela duhovne, višestruke nevolje u kojoj se nalazio. Blagoslovio je brojne ljude širom planeta do danas. Händel je umro na Veliki petak, 14. travnja 1759., samo osam dana nakon što je posljednji put ravnao svojim remek-djelom *Mesija*. Sahranjen je u Westminsterskoj opatiji. Spomenik u stolnoj crkvi u njegovu čast prikazuje ga kako drži treći dio rukopisa *Mesije*, na mjestu na kojem piše: “Znam da je živ moj Otkupitelj.”

Da nije bilo duboke patnje koju je Händel doživio, svijet možda nikada ne bi uživao u najčuvenijem oratoriju. Händelova poniznost pred Bogom, njegova potraga za Božjim spasenjem usred sveg strahovanja i njegov neumoran duh koji se nije predavao u nedaćama, pomogli su mu da se ponovno podigne i zapjeva novu pjesmu.

TREĆI DIO: Primjena

1. Ivan Krstitelj bio je vjerni Božji sluga u jedinstvenom povijesnom trenutku. On je primio povlašten poziv da objavi dolazak Mesije i Njegovo poslanje. Ivan je živio asketskim načinom života u duhovnom i moralnom poštenju. Izvršio je svoje poslanje bez oklijevanja ili pokušaja da i najmanju zaslugu pripíše sebi. Ipak, kada je Isus otpočeo svoju službu, Ivana su snašle nevolje. Da, bio je utamničen, osuđen i pogubljen, ali nije popustio zlu. Za posvećene biblijske učenike Ivan je pobjednik usprkos smrti, koji svima nama daje primjer. Stavite se na mjesto Ivana Krstitelja u tamnici. Kakve bi misli prolazile kroz vaš um dok biste čekali ishod suđenja? Suočeni s činjenicom da ćete biti pogubljeni od ruke pokvarenog Heroda — pri čemu Isus ništa ne čini da bi vas izbavio — kako biste se osjećali?

2. Jeste li se kada u svojem životu našli u bezizlaznoj situaciji, sličnoj onoj koju su doživjeli Izraelci na Crvenom moru? Ispričajte to u svojem razredu. Koja načela i strategije vjere mogu pomoći drugima da se uspješno snađu u ovakvim iskustvima?

Odraz zlatarovog lica

Ključni tekst: 2. Korinćanima 3,18.

Središte proučavanja: Matej 5,16; 1. Korinćanima 4,9; Efežanima 3,10; Job 23,1-10; Matej 25,1-12; Daniel 12,1-10; Efežanima 4,11-16.

PRVI DIO: Opći pregled

Pouka za ovaj tjedan usredotočuje se na nevolje koje nas pročišćavaju. Čišćenje zahtijeva određeno mjerilo. U našem slučaju mjerilo je Božja slika u nama i slika Isusa Krista, koji je savršeni odraz Božjeg obličja (Hebrejima 1,3). Čišćenje također zahtijeva oruđe koje Biblija često prikazuje kao vatru (1. Petrova 1,7; Otkrivenje 3,18). Rezultat čišćenja je naš karakter, prikazan uljem u svjetiljkama deset djevica u Isusovoj usporedbi (Matej 25,1-13). U Knjizi proroka Daniela opisuje se karakter onih koji su očišćeni nazivajući ih “mudrima”. (Daniel 1,19.20; 2,47.48; 3,26-30).

Teme: Pouka za ovaj tjedan naglašava četiri glavne teme:

1. Koja je uloga patnji u procesu oblikovanja karaktera i pročišćenja.
2. Oblikovanjem karaktera obnavlja se Božja slika u ljudima, kako ih je Bog stvorio u početku, kao i oblikovanje našeg karaktera na Kristovu sliku.
3. Ovo oblikovanje karaktera odvija se u okviru sukoba između dobra i zla, Boga i Sotone, u kojem doživljavamo nevolje koje utječu na našu zrelost.
4. Očišćenje i zrelost pojedinci nikada ne mogu postići u izolaciji; očišćenje i zrelost postižu se u zajednici.

DRUGI DIO: Komentar

Ellen G. White o stradanju i kušnjama

Tema o odnosu između nevolja i čišćenja vrlo je važna. Komentari Ellen G. White o ovoj temi aktualni su i danas i mnogo toga nam otkrivaju. U jednoj od svojih glavnih knjiga ona navodi pismo Jana Husa upućeno prijatelju u kojem Hus povezuje Isusovo stradanje s našim. U

tom istom pismu Hus također povezuje stradanje s očišćenjem: "Isus Krist je stradao za one koje je ljubio; trebamo li se čuditi što nam je ostavio primjer da bismo i sami sve strpljivo podnosili za naše spasenje? On je Bog, a mi Njegova stvorenja; On je Gospodin, a mi Njegove slugе; On je Učitelj svijeta, a mi prijezira vrijedni smrtnici — pa ipak je stradao! Zašto onda i mi ne bismo stradali, posebno ako je stradanje za nas čišćenje. ... Stoga, ljubljени, ako moja smrt treba poslužiti Njemu na slavu, molite se da dođe brzo i da me On osposobi da mogu postojano podnijeti sve nevolje." (*Velika borba*, str. 82; u izvorniku 105)

Na drugom mjestu Ellen G. White piše na sličan način: "Nemojte se gorko žaliti zbog kušnji koje vas snalaze, već usmjerite pogled na Krista koji je zaogrnuo svoju božansku narav ljudskom da bismo mogli shvatiti koliko je golemo Njegovo zanimanje za nas kad se poistovjetio s čovječanstvom koje pati. On je okusio čašu ljudske tuge, On je iskusio svaku našu nevolju, On se usavršio kroz patnju, bio iskušan u svim stvarima u kojima se i ljudi iskušavaju da bi mogao pomoći onima koji su u kušnji. On kaže: 'Učinit ću da čovjek bude rjeđi od čistoga zlata, da ljudi bude manje nego zlata iz Ofira.' (Izaija 13,12 — Suvremeni hrvatski prijevod) On će učiniti čovjeka dragocjenim tako što će prebivati u njemu, tako što će mu dati Duha Svetoga. On kaže: 'Dakle: ako vi, premda ste zli, možete davati svojoj djeci dobre darove, koliko će više Otac nebeski dati Duha Svetoga onima koji ga mole!' (Luka 11,13)" (*The Signs of the Times*, 5. ožujka 1896.)

Vjerniku kojim je upravljao apetit, ona piše: "Sada bi toliko trebao cijeniti vječnu nagradu, nebesko blago, besmrtnu baštinu, vijenac slave koji ne vene, da s radošću žrtvuje zadovoljavanje izopačenog apetita bez obzira na veličinu posljedica ili patnji, kako bi postigao očišćenje tijela i duha." (*Svjedočanstva za Crkvu*, sv. 2, str. 84; u izvorniku 99)

U pismu bratu B., Ellen G. White objašnjava odnos između stradanja i očišćenja među adventnim narodom koji se sprema za Isusov drugi dolazak: "Čišćenje Božjeg naroda ne može se ostvariti bez patnje. Bog dopušta vatre kušnje da spale trosku, da odvoje bezvrijedno od vrijednoga, kako bi mogao zasjati čisti metal. On nas provodi kroz vatru, jednu za drugom, ispitujući našu pravu vrijednost. Ako ove kušnje ne možemo podnijeti, što će biti s nama u vrijeme nevolje? Ako blagostanje ili nedaće otkriju u našem srcu neiskrenost, oholost ili sebičnost, što ćemo činiti kada Bog ognjem okuša djelo svakoga čovjeka i otkrije tajne svih srca?"

Prava vrlina spremna je za kušnju; ako ne podnosimo da nas Gospodin ispituje, naše je stanje ozbiljno. Bog je onaj koji topi i pročišćava duše; u ognju peći troska se odvaja od pravoga srebra i zlata kršćanskog

karaktera. Isus promatra ispitivanje. On zna što je potrebno da se pročisti dragocjena kovina kako bi mogla odražavati sjaj Njegove božanske ljubavi." (*Svjedočanstva za Crkvu*, sv. 4, str. 79; u izvorniku 85,86)

O ovom predmetu nastavlja govoriti na isti način; pogledajte: *Svjedočanstva za Crkvu*, sv. 4, str. 80; u izvorniku 86.

TREĆI DIO: Primjena

1. Znamo da smo očišćeni od grijeha Isusovom zamjenskom žrtvom. Međutim, također znamo da se pročišćavamo stradanjem. Nisu li ove dvije misli nespojive? Nipošto. Opravdani smo Božjom milošću i primamo Njegov oprost grijeha vjerom; dakle, mi smo odvojeni za Boga i živimo za Boga. I opravdanje i oprost duboka su duhovna iskustva. Ali onda nastavljamo u iskustvu milosti u kontekstu velike borbe, u kojoj smo kušani i u kojoj pokazujemo koliko smo vjerni Bogu i koliko Ga ljubimo. U ovom iskustvu otkrivamo da mnogo puta doživljavamo neuspjeh. Također otkrivamo skrivene osobine koje moraju biti odbačene. Čistimo ih Božjom milošću. Očišćenje je stvarno iskustvo koje se događa stvarnim ljudima u stvarnoj povijesti. Kako vam ovo razumijevanje pomaže u vašem iskustvu čišćenja? Na koje ste načine zapazili da Duh Sveti čisti vaš karakter?

2. Kako doživljavate stalno razmišljanje o Kristovoj slici u svojem životu? Kako ste doživjeli promjenu svojeg karaktera i osobnosti na Njegovu sliku?

3. Na koje ste načine doživjeli sazrijevanje u vjeri kao pojedinci? Kako biste mogli opisati taj rast?

4. Kako je vaša zajednica vjernih duhovno sazrela? Na koje su načine drugi ljudi, u zajednici i izvan nje, primijetili isti taj rast? Opišite što ste vi i drugi članovi vaše zajednice vjernih zapazili.

U peći nevolje

Ključni tekst: Izaija 53,10.

Središte proučavanja: Postanak 22; Job 1,6—2,10; Izaija 43,1-7; Hošea 2,1-12; 2. Korinćanima 11,23-29.

PRVI DIO: Opći pregled

Pouka za ovaj tjedan usredotočuje se na nekoliko biblijskih primjera koji nam pomažu da shvatimo daljnja pitanja zašto stradamo i kako možemo pobijediti zlo i patnju. Primjer Abrahamove spremnosti da žrtvuje svojeg sina iz poslušnosti Bogu uči nas bezrezervnom povjerenju u Boga, čak i kada Božje naredbe nemaju smisla. Hošein bolan odnos s nevjernom suprugom otkriva Božju patnju izazvanu našom nevjernošću, Njegovu stalnu prisutnost u našem životu i Njegovo djelo obnove odnosa sa zalutalim narodom koji se upušta u grijeh. Jobova odlučna vjernost Bogu, čak i kada ga njegova žena poziva da prokune Boga, uči nas da izbjegavanje patnje i smrti nije konačni cilj u životu. Zajedno s Jobom, Pavao nas uči da su ljubav i vjernost prema Bogu, Njegovom kraljevstvu i Njegovom poslanju u svijetu iskustvo koje nas u najvećoj mjeri ispunjava u kršćanskom životu. Naravno, postoje stvari koje ne razumijemo. Kršćanin prolazi kroz patnju i smrt utvrđen Pavlovim gledištem: “Tko će nas rastaviti od ljubavi Kristove? Nevolja? Tjeskoba? Progonstvo? Glad? Golotinja? Pogibao? Mač?” (Rimljanima 8,35)

Teme: Pouka za ovaj tjedan naglašava dvije glavne teme:

1. Prvo ćemo temeljito proučiti primjere patnje koji će nam pomoći da shvatimo zašto Bog dopušta patnju u našem životu.

2. Zatim ćemo se baviti živim slikama iz izvještaja o Abrahamu i Izaku na gori Moriji te kako su otac i sin preživjeli svoje nevolje učeći i rastući u tim iskustvima.

DRUGI DIO: Komentar

Bog pati s nama

U drugoj polovini 20. stoljeća, teologija procesa iznijela je novu teodiceju ili objašnjenje o tome kako je nastalo zlo i kako ono može

postojati u kraljevstvu svemoćnog, savršeno pravednog Boga punog ljubavi. Teolozi koji zagovaraju teologiju procesa (kao što je John B. Cobb) zamišljaju svemir kao skup slobodnih entiteta koji se sami stvaraju, uključenih u stalni progresivni proces izgradnje vječno promjenjivog svijeta. Međutim, budući da ovi teolozi također smatraju da je Božja moć ograničena, oni zaključuju da su zlo i patnja nekako iznikli iz složenog procesa izgradnje. Jedina dobra vijest koju nam teologija procesa može ponuditi jest da je Bog suosjećajan prema nama i da pati s cijelim svemirom. On ne može ukloniti zlo zato što ne može utjecati na našu slobodu, ali poziva sve entitete u čitavom svemiru da se kreću prema ravnoteži sklada, kreativnosti i radosti.

Ova tema o Božjem supatništvu često se koristila izvan krugova teologa procesne teologije. Da, pojam Boga koji pati s nama bitan je za naše razumijevanje Evanđelja, ali mora se shvatiti ispravno u svjetlu biblijske istine. Glavni nedostatak koncepta Božjeg supatništva jest što je postao teodiceja sama po sebi, isključujući druge važne aspekte biblijske teodiceje.

Koliko god te ideje mogu biti inovativne, procesna teologija i njezina teodiceja neuskладive su s biblijskim otkrivenjem i ne mogu biti prihvaćene od strane kršćana koji svoju vjeru temelje na Bibliji. Da, u našem palom svijetu patnja je stvarna i neizbježna. I, da, Bog pati s nama. Međutim, ovdje nije kraj priče. Jedan od brojnih problema procesne teologije njezino je nagađanje da je zlo povezano sa stvaranjem; procesna teologija po svojoj je naravi evolutivna. Suprotno tome, prema Bibliji zlo nije "prirodno"; ne pripada prvobitnom poretku stvaranja ili prirode. Zlo je suprotnost Božjem karakteru, Njegovoj ljubavi i pravednosti. Bog je stvorio savršen svijet, savršenu prirodu, savršene životinje i ljude.

Činjenica da nas je Bog stvorio slobodnima ne čini zlo nužnim i zato su sljedeće tri točke posebno važne: 1) Zlo ima svoj korijen u slobodi i u moralnim čimbenicima slobodnih bića kao što su anđeli i ljudi. 2) Zlo utječe na prirodu, ali ne potječe iz prirode. 3) Zlo nije vječno ili suvječno s Bogom ili stvaranjem (stvaranje je bilo savršeno i bez zla u početku); zlo se pojavilo s našom zloupotrebom slobode, ali će biti okončano Božjom brižnom i moćnom intervencijom oslobađajući svemir njegovog postojanja i ugroze.

Prema tome, zbog svoje naravi prožete ljubavlju, Bog istinski pati s nama dijeleći s nama nevolje koje smo navukli na sebe, na prirodu i Njegovo cijelo kraljevstvo, ali Bog ne pati beznadno, nemoćno, kao da ništa ne može učiniti zato što je zlo dio evolutivnog nastanka i širenja svemira. Ne! Bog se stalno bori protiv zla. On je uzeo konačnu posljed-

dicu grijeha na sebe u Kristu i aktivno se suprotstavlja zlu. On poziva sve ljude da prihvate Njegovu milost i da se vrate u Njegovo kraljevstvo iz kojeg će zauvijek ukloniti zlo.

Žrtvovanje Izaka

Božja naredba da se žrtvuje Izaka bila je jedinstvena i imala je mnoštvo ciljeva. S druge strane, Božji poziv upućen Abrahamu bio je kušnja ili ispit. Ellen G. White piše da je Bog na gori Moriji ispitivao Abrahamovu vjernost: "Nebeska bića bila su svjedoci Abrahamove vjere, a ispitana je i Izakova vjernost. Kušnja je bila daleko teža od one koju je Adam prošao. Pokornost zabrani koja je dana našim prvim roditeljima nije uključivala patnju, a zapovijed Abrahamu zahtijevala je najbolnju žrtvu. Cijelo je Nebo s čuđenjem i divljenjem promatralo Abrahamovu nepokolebljivu poslušnost. Cijelo je Nebo odalo priznanje njegovoj vjernosti. ... Božji Savez, potvrđen Abrahamu zakletvom pred bićima drugih svjetova, svjedočio je da je poslušnost nagrađena." (*Patrijarsi i proroci*, str. 121,122; u izvorniku 155)

S druge strane, Božja zapovijed bila je više od ispita. Njezin primarni cilj bio je trostruk: otkrivenje, proročanstvo i tipologija. Bog je želio naučiti Abrahama i cijeli ljudski rod da je Bog žrtvovao svojega Sina umjesto nas (Ivan 3,16). Ellen G. White naglašava ovu misao u svojim brojnim spisima. U knjizi *Isusov život* ona kaže: "Abraham je žudio da vidi obećana Spasitelja. ... I vidio je Krista. ... Vidio je Njegov dan i radovao se. Njemu je dano da vidi božansku žrtvu za grijeh. U svom je vlastitom iskustvu imao slikoviti prikaz ove žrtve. Dobio je zapovijed: 'Uzmi svoga sina, jedinca svoga Izaka koga ljubiš ... pa ga ondje prinesi kao žrtvu paljenicu.' (Postanak 22,2) Na žrtveni oltar položio je sina obećanja, sina na kojega su bile usmjerene sve njegove nade. Tada, dok je čekao kraj oltara s nožem podignutim da poslušna Boga, čuo je glas s Neba kako govori: 'Ne spuštaj ruku na dječaka — reče — niti mu što čini! Sad, evo, znam da se Boga bojiš, jer nisi uskratio ni svoga sina, jedinca svoga.' (Postanak 22,12) Ova strašna kušnja došla je Abrahamu da bi mogao vidjeti Kristov dan i razumjeti veliku Božju ljubav prema svijetu, tako veliku da je svoga jedinorođenoga Sina predao najsravnijoj smrti kako bi podigao uniženi svijet." (*Isusov život*, str. 385,386; u izvorniku 468,469)

Na drugom mjestu Ellen G. White povezuje dvije svrhe Božje zapovijedi u Postanku 22: "Bog je Abrahamu zapovjedio da prinese svog sina kako bi u njegov um utisnuo stvarnost evanđelja, a isto tako da iskuša njegovu vjeru. Bol koju je iskusio tijekom mračnih dana tog strašnog iskustva bila je dopuštena da bi na temelju vlastita iskustva

razumio veličinu žrtve koju je Bog prinio za čovjekovo otkupljenje. Nijedna druga kušnja nije mogla toliko izmučiti Abrahamovu dušu kao žrtvovanje njegovog sina. Bog je svog Sina predao agoniji i sramoti smrti. Anđelima koji su bili svjedoci poniženja i duševne boli Božjeg Sina nije bilo dopušteno da posreduju, kao u slučaju Izaka. Nije bilo glasa koji je povikao: 'Dosta je!' Da bi spasio pali ljudski rod, Kralj slave je predao svoj život. Može li se dati veći dokaz o Božjoj beskonačnoj ljubavi i sažaljenju? 'On koji čak nije poštedio vlastitog Sina, već ga predao za sve nas, kako nam neće dati sve ostalo s njime?' (Rimljanima 8,32)" (*Patrijarsi i proroci*, str. 121; u izvorniku 154)

Ako je primarni cilj Postanka 22 bio dio Božjeg otkrivenja Njegovog plana spasenja, važno je naglasiti da je božanska zapovijed Abrahamu bila jedini, jedinstveni proročki događaj u povijesti svijeta. Preko ovog jedinstvenog Abrahamovog iskustva Bog je uspješno objavio svoj plan spasenja čovječanstva žrtvom Isusa Krista kao zamjenom. Prema tome, nitko drugi u povijesti čovječanstva nikada nije primio, niti će itko ikada ponovno primiti zapovijed da žrtvuje drugo ljudsko biće. Čak i u Abrahamovom slučaju, Izak kao žrtva odmah je bio zamijenjen životinjskom žrtvom. Zato se Abrahamovo iskustvo ne može povezati s drevnom praksom žrtvovanja djece ili bilo kakvim zlostavljanjem djeteta, drevnim ili suvremenim.

Izakovo sudjelovanje u događaju i njegova reakcija još je jedan važan aspekt ovog izvještaja. Dok razmišljamo o Abrahamovoj boli i patnji, valja istaknuti da je u ovom događaju i Izak patio i njegova je reakcija neprocjenjiva. On je mogao reagirati na različite načine, kao na primjer udariti svojeg oca, ludog starca, ili pobjeći. Ali Izak to nije učinio. Po svojoj vjernosti i povjerenju u Boga i svojega oca, Izak je savršeni primjer kršćanina koji prolazi kroz nevolje.

TREĆI DIO: Primjena

1. Iznesite tri načela iz izvještaja o Abrahamu i Izaku koja vam pokazuju kako možete prebroditi nevolje.

2. Kako su Job i Hošea postupili kada su doživjeli patnju? Čemu nas njihovi postupci uče o tome kako pobijediti nevolje?

Uprezanje svih snaga

Ključni tekst: Kološanima 1,29.

Središte proučavanja: Postanak 32; Matej 5,29; Ivan 16,5-15; Kološanima 1,28.29; 1. Petrova 1,13.

PRVI DIO: Opći pregled

Ova pouka usredotočuje se na nekoliko važnih elemenata koji nam pomažu da izgradimo trostruku strategiju nadvladavanja nevolja. Prvo, pod vodstvom Duha Svetoga moramo njegovati razumijevanje istine o Bogu, zlu i nama samima u uskom kontekstu svojeg života i širem kontekstu velike borbe. Iako je istina da samo razumijevanje našeg stanja nije dovoljno, ovo razumijevanje ključni je oslonac na koji se postavljaju drugi elementi kako bismo izgradili ispravan odgovor na pitanje o nevoljama. Trebamo znati zašto se određene stvari događaju i odgovoriti na sljedeće pitanje: Na čiju se stranu svrstavamo i zašto?

Drugo, moramo razumjeti narav bogomdane slobodne volje. Da, istina je da je Bog uzvišeni Vladar i da daruje spasenje i sve što je dobro za život i napredak. Međutim, On nas je stvorio s pravom slobodom bez koje ne bismo bili isti. To je razlog zašto nas Bog osposobljava i poziva da koristimo svoju slobodnu volju i surađujemo s Njim u velikom djelu spasenja i izgradnje Njegovog kraljevstva.

Treće, ova suradnja zahtijeva od nas potpunu posvećenost i ustrajnost. Ne možemo surađivati s dva različita kralja koja su u međusobnom sukobu. Moramo poznavati istinu, štovati pravednog nebeskog Kralja punog ljubavi, uskladiti svoj život s Njegovim načelima i potpuno se posvetiti Njegovom djelu bez obzira na sve. Ova načela pružit će nam snagu da se borimo i pobijedimo u nevoljama ovog života.

Teme: Pouka za ovaj tjedan naglašava tri glavne teme:

1. Uloga istine u nadvladavanju nevolja.
2. Uloga naše slobodne volje u nadvladavanju nevolja.
3. Uloga posvećenja i ustrajnosti u nadvladavanju nevolja.

DRUGI DIO: Komentar

Augustin i Pelagije o slobodi i snazi volje

Mnogi kršćani teško mogu shvatiti kako je naša slobodna volja povezana s podrijetlom zla i patnje, kao i sa spasenjem. Neki se okreću jednoj od dviju krajnosti, kao što pokazuje oštra rasprava iz petog stoljeća između britanskog asketa Pelagija, koji je živio u Rimu (oko 355.-420.), i Augustina (354.-430.), biskupa iz Hipona u sjevernoj Africi. Njihova rasprava bavila se pitanjem slobodne volje i spasenja. Stigavši u Rim i vidjevši duhovnu i moralnu slabost kršćana u glavnom gradu Zapadnog Rimskog Carstva, Pelagije je zaključio da je problem ukorijenjen u Augustinovom nauku o podrijetlu grijeha i milosti.

Prema tome, Pelagije se odlučio suprotstaviti biskupu iz Hipona (na sjeveroistoku Alžira). Augustin je naučavao da je Bog ljubav i da je bit ljubavi sloboda (nema ljubavi bez slobode). Augustin je nadalje tvrdio da je Bog stvorio savršen i dobar svemir. Bog je također stvorio ljude na svoju sliku, što znači da su ljudi stvoreni savršeni, dobri, puni ljubavi i slobodni. Dakle, prema Augustinu, kada su Adam i Eva zloupotrijebili svoju slobodu i sagriješili, oni su utjecali na pojavu prvog grijeha. Zbog toga su bili ispunjeni krivnjom, njihova narav se promijenila od savršene do grešne i izgubili su slobodu. I dalje su mogli razumjeti što je dobro ili savršeno, ali nisu mogli živjeti u skladu s tim.

Augustin je smatrao da je grijeh više od pojedinačnog čina ili pogreške; to je stanje ljudskog postojanja odvojenog od Boga i suprotstavljenog Njemu. Prvobitni grijeh obuhvaćao je krivnju i sklonost grijehu. Nakon pada svi ljudi su postali grešni, smatrao je Augustin, jer smo rođeni s Adamovom krivnjom i s grešnom naravi koja zarobljava našu volju i život. Prema tome, Augustin je vjerovao da ne možemo biti spašeni jednostavno birajući činiti dobro zato što smo grešni; ne možemo biti spašeni primajući upute ili ohrabrenje niti time što slijedimo primjer, zato što se ne možemo osloboditi Adamove krivnje. Mi nemamo silu da pobijedimo svoje grešno stanje i činimo dobro, tvrdio je dalje Augustin. Prema njegovom mišljenju, jedini način da budemo spašeni jest da umremo grešnoj naravi i uskrsnemo u drugu narav. Međutim, prema Augustinu, čak ni to ne možemo učiniti sami. Možemo se spasiti jedino Božjom milošću. U Njegovoj milosti, tumačio je Augustin, Bog primjenjuje svoju volju i odlučuje nas spasiti: On uklanja Adamovu i našu krivnju svojom milošću i sakramentom krštenja, i pokorava našu grešnu narav prebivanjem Duha Svetoga koji rađa u nama novu duhovnu narav i daje nam silu da živimo pravednim životom. Zato je Augustin uveo pojam božanske predestinacije: budući da smo zarobljeni grijehom

nakon pada, ne možemo se sami pokajati; prema tomu, Bog predodređuje da se neki od nas spase, a ostali da dožive propast.

Pelagije je smatrao da Augustinov stav vodi u duhovnu slabost jer će kršćani sada okrivljavati prvobitni grijeh za svoj moralni krah i da će odbaciti osobnu odgovornost za grijeh i zlo. Zato je Pelagije iznio drugačije gledište. Poput Augustina, vjerovao je da je Bog stvorio savršeni svijet i ljude kao slobodna bića. Zlo je nastalo zbog Adamove slobode izbora da sagriješi. Međutim, Pelagije je odbacio Augustinovu misao da ljudi nasljeđuju grešnu narav i krivnju od Adama. Prema Pelagiju, Adamov grijeh utjecao je samo na njega, a ne na njegovu djecu. Dakle, Pelagije je smatrao da su nevinost i slobodna volja Adamovog budućeg naraštaja potpuno sačuvani i, prema tome, svako dijete koje se rodi u ovom svijetu rodi se sa savršenom naravi i slobodnom voljom koja savršeno funkcionira.

Dalje, Pelagije je tvrdio da svi ljudi griješe ne zato što su rođeni s Adamovom krivnjom i grešnom naravi, već zato što smo svi rođeni i živimo u pokvarenom društvenom okruženju, primjenjujemo svoju volju i odlučujemo griješiti. Prema Pelagiju čovjek je kriv ne zbog krivnje naslijeđene od Adama, već zbog svoje odluke da čini grijeh. Dakle, nastavlja Pelagije, Bog nas smatra odgovornima za naše grijehe jer smo istinski slobodni. On nas poziva da živimo pravednim životom jer zna da to možemo učiniti. Isus je živio savršenim životom i pokazao nam da je to moguće. Da, živimo Božjom milošću, ali prema Pelagijevom gledištu, božanska milost sastojala se u činjenici da nas je Bog stvorio sa slobodnom voljom, dao nam svoj Zakon i upute za dobar i savršen život, i dao nam Isusov primjer. Dalje, Bog nam daruje oprost u Isusu u slučaju da padnemo izabравši grijeh i daje nam vodstvo Duha Svetoga na našem duhovnom putovanju.

Oba sudionika bila su bez sumnje iskrena i naglašavala su dobre misli. Međutim, obojica su otišla u krajnost. Augustin se okrenuo predestinaciji i sakramentalizmu (Božja milost izliva se na nas preko sakramenata). Pelagije se površno odnosi prema grijehu i okreće se spasenju djelima. Istina leži u Bibliji! Biblija prikazuje Boga kao ljubav (Ivan 3,16; 1. Ivanova 4,8.16). On je stvorio Adama i Evu nevine (Postanak 1,31; 2,25; Propovjednik 7,29) i sa slobodom izbora (Postanak 2,15-17). Međutim, naši praroditelji odlučili su učiniti grijeh (Postanak 3,6).

Biblija jasno govori da grijeh nije jednostavno Adamovo i Evino djelo iz prošlosti. Izvještaj o padu u Postanku bilježi trenutačne i duboke promjene koje se javljaju u njihovoj naravi, odnosima, okruženju, načinu života i potomcima (Postanak 3,7-24; 4,1-16). Apostol Pavao utvrđuje da su s Adamom grijeh i smrt "ušli" i proželi svijet u prostoru i

vremenu (Rimljanima 5,12-14). Grijeh je donio ljudskom rodu patnju, smrt i osudu za sve ljude (Rimljanima 5,16-18). Zbog Adamovog prijestupa svi su ljudi "postali grešnici" (Rimljanima 5,19). Zato su svi ljudi rođeni u grijehu i nitko nije rođen pravedan (Rimljanima 3,9-18.23; Psalm 14,1-3; 51,7). Prema tome, Biblija odbacuje Pelagijevo shvaćanje i prikazuje grijeh kao nešto što je više od pojedinačnog ljudskog čina. Grijeh je opisan kao izvanjska i unutarnja sila koja zarobljava i uništava cijelo čovječanstvo u svim njegovim aspektima. Suočavajući se s ovim sumornim gledištem, Pavao očajno uzvikuje: "Jadan ti sam ja čovjek! Tko će me izbaviti od ovoga smrtonosnoga tijela?" (Rimljanima 7,24) Ljudski rod sam ne može riješiti problem grijeha i zla. Jedina nada za grešno čovječanstvo leži u žrtvi Isusa Krista, Njegovoj preobražavajućoj sili (Rimljanima 3,24.25; 5,6-19; 7,25) i u obnavljajućoj i posredničkoj službi Duha Svetoga koji nam daje novo srce (Ezekiel 36,26.27; Ivan 3,5-8; Rimljanima 8,3-6.9-17).

Nadalje, Biblija ne naučava o Augustinovom pojmu predestinacije i sakramentalizma. U osnovi biblijskog nauka o spasenju uvijek je Božja inicijativa, intervencija, rješenje (Kristova žrtva) i sila otkupljenja (Postanak 3,8.15; Izlazak 20,2; Rimljanima 5,6-8). Međutim, Bog nije predodredio da pojedini ljudi budu spašeni, a da neki propadnu, već On ljudima uvijek daje slobodu da odlučuju (Jošua 24,15) i smatra pojedince i narode odgovornima za prihvaćanje ili odbacivanje Njegovog spasenja (vidi na primjer Postanak 4,4-12; 15,16). Čuveni biblijski redak o Evandjelju glasi: "Da, Bog je tako ljubio svijet da je dao svoga jedino-rođenog Sina da ne pogine ni jedan koji u nj vjeruje, već da ima život vječni." (Ivan 3,16) Biblija tvrdi da Bog želi da svi budu spašeni i da svima upućuje poziv (Ezekiel 33; Ivan 1,12.13; 1. Timoteju 2,4; 2. Petrova 3,9; 1. Ivanova 2,2; Otkrivenje 22,17). I kada se ljudi odazovu na Božji poziv, oni surađuju s Bogom u Njegovom spasenju (2. Petrova 1,10; Jakov 4,8; Otkrivenje 3,20). Pismo također odbacuje bilo kakvo sakramentalno gledište na božansku milost; naprotiv, Novi zavjet naglašava da Bog svima nama daje svoju milost samo i jedino preko Isusa Krista (Djela 4,12; Hebrejima 5,9; 7,24.25; 9-10).

U prošlosti je većina kršćana odbacila Pelagijevo shvaćanje i prihvatila Augustinovo razumijevanje da su svi ljudi rođeni s grešnom naravi i da je grijeh nepobjediva sila za ljude. Rimokatolici su u svojoj teologiji ugradili Augustinovu ideju da svi ljudi nasljeđuju Adamovu krivnju i potrebu za sakramentima, ali su odbacili njegovo gledište o predestinaciji. Nasuprot tome, protestantizam je pogrešno prihvatio pojam predestinacije. Kao rezultat prosvjetiteljstva, suvremena i postmodernistička društva odbacuju Augustinove ideje i u većoj se mjeri slažu

s Pelagijem. Da bismo doprli do ljudi u tim društvima, trebamo naglasiti biblijski nauk o slobodnoj volji i našoj dubokoj odgovornosti za osobnu i zajedničku povijest, ali i dijeliti biblijsko učenje o ozbiljnosti sile grijeha i našoj jedinjoj nadi za spasenje u Isusu Kristu. Ova ilustracija pomaže nam da shvatimo koliko je poznavanje istine važno za naše razumijevanje patnje i kušnji u našem životu. Ali također nam pomaže da shvatimo vlastitu narav i snagu slobodne volje. Takvo razumijevanje pomaže nam da uvijek tražimo i prihvatimo Božju pomoć, vodstvo i silu u pobjeđivanju nevolja.

TREĆI DIO: Primjena

1. *Duhovna disciplina i jeftina milost.* Naravno, Augustin i Luther naučavali su o spasenju božanskom predestinacijom kao o Božjoj velikoj milosti. Međutim, ovakva tvrdnja navela je pojedine kršćane da pomisle da ako smo nepovratno izabrani i spašeni, mi ne sudjelujemo i ne možemo sudjelovati u procesu spasenja. Ovaj koncept, koji se također naziva “jeftina milost”, vodi u nedostatak duhovne discipline kod mnogih kršćana. Ako me je Bog nepovratno izabrao, zašto bih se molio? Zašto bih čitao Bibliju? Zašto bih bio budan? Zašto bih sudjelovao u životu zajednice vjernih? Zašto bih se bavio evanđeoskim radom? Veliki povijesni pokreti buđenja u protestantizmu, kao što je pijetizam Philipa Spenera krajem sedamnaestog stoljeća u kontekstu njemačkih luterana i nekoliko Velikih buđenja u 18. i 19. stoljeću u Sjevernoj Americi, odgovorili su na ovu opasnost uvodeći programe čvrste duhovne stege. Kako možete učiniti značajne i duboke promjene kako biste duhovnu stegu doveli u sklad s biblijskim savjetima (vidi Kološanima 1,28.29; 1. Koinćanima 9,23-27)? Razmislite o tome kako biste mogli uvesti duhovnu stegu u svojem životu i, ako je potrebno, u svojoj obitelji i zajednici.

2. *Potpuna posvećenost.* Neki kršćani smatraju da je kršćanstvo isto što i odsutnost patnje i nevolja. Drugi kršćani dopuštaju određenu mjeru nelagodnosti. Međutim, koliko je kršćana potpuno posvećeno Bogu, Njegovom pozivu da slijede Krista, Njegovom kraljevstvu i Njegovom poslanju u velikoj borbi između Boga i Sotone, dobra i zla? U kontekstu sve većeg progonstva suvremenih kršćana u različitim dijelovima svijeta, brojni kršćani osjećaju potrebu za većom spremnošću u suočavanju s nevoljama. Razmislite koliko ste vi posvećeni Bogu i Njegovom kraljevstvu. Napravite ljestvicu svoje posvećenosti. Na osnovi vaše ljestvice, što je za vas potpuna posvećenost? Do koje ste mjere spremni u svojoj kršćanskoj posvećenosti služiti Bogu na način na koji to On možda zatraži od vas?

Neuništiva nada

Ključni tekst: Rimljanima 5,5.

Središte proučavanja: Job 38—41, Izaija 41,8-14; Jeremija 29,1-10; Habakuk 1,1-4; Hebrejima 12,1-13.

PRVI DIO: Opći pregled

S postmodernizmom koji zagovara dekonstrukciju i reviziju koncepata i pogleda na svijet, mnogi osjećaju da je pojmu i izvoru nade za ljudski rod također potrebna revizija. Što je nada? Koji je njezin izvor i temelj? Prethodna pouka bila je usredotočena na važnost istine i razumijevanja. Pouka za ovaj tjedan osvrće se na nadu iz perspektive biblijske istine o Bogu koji je izvor prave nade. U trenucima krize, nada koja nam je potrebna nije naša zamišljena želja, već čvrsto utemeljeno povjerenje u Božja obećanja. Bog proširuje naš obzor kako bismo mogli odrediti svoje mjesto unutar većeg okvira plana spasenja i proročkih događaja. Ova stvarnost prikazana je u životu Daniela, Habakuka i Joba. Bog nam se predstavlja kao Stvoritelj i Otkupitelj, kao Onaj koji nas voli i koji je s nama. Treće, Bog nam otkriva svoj plan s nama i za nas. Mi nismo neka potrošna roba u krizi. Mi smo neizostavan dio Božjeg djela stvaranja, života i planova. Čak i ako smo u krizi, Bog nikada neće dopustiti da se izgubimo. Isus nam govori da smo Njegove ovce, da je On naš Pastir, da nam želi darovati vječni život i da nas nitko nikada neće istrgnuti iz Njegovih i Očevih ruku. Da, Bog može dopustiti da prolazimo kroz različite nevolje, ali te nevolje nam pomažu da rastemo.

Teme: Pouka za ovaj tjedan naglašava dvije glavne teme:

1. Razumijevanje šireg okvira plana spasenja i proročkih događaja pomaže nam da njegujemo nadu kad u životu naidu nevolje.

2. Biblijski izvor nade leži u spoznaji Boga — da je On s nama i da ima planove za nas i s nama.

DRUGI DIO: Komentar

Nada u Novom zavjetu

Od prvih trenutaka krize vezane za grijeh na našem planetu, Bog je utkao nadu u tkivo naše povijesti dajući nam obećanje da će nas spasiti

i obnoviti za svoje kraljevstvo. Kratko proučavanje o nadi u Novom zavjetu otkriva nekoliko važnih aspekata: prvo, u Novom zavjetu apostol Pavao se odnosi prema nadi na sustavniji način. U svojoj Poslanici Korinćanima on nabroja tri glavne kršćanske vrline: vjeru, nadu i ljubav (1. Korinćanima 13,13). Činjenica je da ljubav ističe kao “najveću”, ali na drugom mjestu objašnjava da i vjera i ljubav “izviru iz nade” (Kološanima 1,4). Definišući nadu, Pavao kaže da je ona “sidro duše”, “pouzđano i čvrsto”. Međutim, takva je nada utemeljena na Isusu Kristu u nebeskom Svetišću (Hebrejima 6,19).

Vjera je također definirana izrazima vezanim za nadu (Hebrejima 11,1). U Hebrejima 11 nabrajaju se junaci vjere tijekom vjekova. Svi oni prošli su kroz kušnje (Hebrejima 11,33-38), a zajednička im je bila vjera povezana s obećanjima i nadom. Nitko od njih nije primio konačno ispunjenje Božjeg obećanja (Hebrejima 11,39), pa ipak svi su oni gledali iza svojeg vremena u buduću zemlju, vječno Božje kraljevstvo (Hebrejima 11,15.16).

Pavao govori o nadi u kontekstu nevolja. On se hvali svojom nevoljom zato što nevolja stvara strpljivost, strpljivost stvara prokušanost, a prokušanost nadu (Rimljanima 5,3.4; Rimljanima 12,12). Pavao je bio ispunjen nadom usred nevolja i velikih kriza (2. Korinćanima 4,9). Kada smo podvrgnuti procesu odgajanja, objasnio je on, ne smijemo odbaciti nadu (Hebrejima 12,5). Pavao također vidi da se cijelo djelo stvaranja bori s “raspadljivošću” u vlastitoj peći nevolje, ne svojevóljno, nego za volju Boga “koji ga podvrgnu — u nadi” (Rimljanima 8,20-25).

U Rimljanima 8,18-27 Pavao opširno govori o nadi. Međutim, on počinje izlaganje patnjama kroz koje sada prolazimo: “Držim, doista, da patnje sadašnjega vremena nisu dostojne usporedbe sa slavom koja će se objaviti u nama.” (Rimljanima 8,18) Pavao se ne zaustavlja na našim ljudskim patnjama, već naglašava činjenicu da sva priroda pati (Rimljanima 8,19-22). Patnja je složeno pitanje. Ništa u prirodnom svijetu nije izuzeto. Patnja obuhvaća sve što nas čini ljudima — tjelesnu, moralnu, emocionalnu i duhovnu dimenziju našeg bića (Rimljanima 8,23).

Prema tome, Božje otkupljenje također mora obuhvatiti sva Njegova djela stvaranja — prirodu, tijelo, emocije i sve druge aspekte ljudskog bića. Pavao ističe da je ovaj plan obnove naša kršćanska nada zato što smo “nadom spašeni” (Rimljanima 8,24). Iako je ova obnova izvjesna, ona još nije vidljiva; još nije ostvarena u povijesti. To je nešto što Bog obećava; prema tome, možemo biti sigurni da će se dogoditi (Rimljanima 8,24; vidi također 1. Korinćanima 9,10). Govorimo, dakle, o nadi zato što nije ostvarena; još uvijek je u budućnosti i mi “se nadamo onomu čega ne vidimo, postojano ga čekamo” (Rimljanima 8,25).

Da, mi doživljavamo patnju, razočaranje, nedostatak razumijevanja, nemoć da na pravi način izrazimo sebe i da se molimo, ali Duh Sveti nam pomaže svojim posredovanjem pred Bogom (Rimljanima 8,26-28). U cijeloj ovoj situaciji bitno je da vjerujemo Bogu koji “čini da sve pridonosi dobru onih koji ga ljube” (Rimljanima 8,28). To je razlog zašto kršćani pokazuju “postojanu nadu” (1. Solunjanima 1,3).

Opsežnije biblijsko proučavanje o nadi pruža nam nekoliko dodatnih misli:

1. Biblijska nada utemeljena je u Bogu, a ne u nama (Psalam 42,12; 2. Korinćanima 1,9; 1. Timoteju 6,17). Sve tri Osobe Božanstva izvor su nade. Bog Otac “nas je ljubio i po milosti nam dao vječnu utjehu i dobru nadu” (2. Solunjanima 2,16; vidi također 1. Timoteju 4,10; Titu 1,2). Isus Krist i Njegovo Evanđelje milosti naša su nada (Efežanima 1,12; Kološanima 1,27; 1. Timoteju 1,1; 2. Timoteju 1,1). Duh Sveti donosi i održava nadu u životu vjernika (Rimljanima 5,5; 15,13; Galaćanima 5,5). Bez Boga u životu nema nade, nema saveza, i tako smo otuđeni od Boga (Efežanima 2,12; 1. Solunjanima 4,13), ali u Kristu svi imamo istu nadu koju je Bog dao Izraelu preko Evanđelja (Efežanima 3,6; Kološanima 1,23). Apostol Petar kazuje da je Bog naš Otac koji “nas po svome velikom milosrđu uskrnućem Isusa Krista od mrtvih ponovo rodi za živu nadu” (1. Petrova 1,3).

2. Biblijska nada temelji se na Božjem obećanju da će nas spasiti od grijeha, smrti i patnje po Isusu Kristu. Matej navodi Izaijine riječi kad opisuje Isusa kao nadu naroda (Izaija 42,1-4; Matej 12,18-21). Isus kaže da je Abraham živio u nadi da će vidjeti Mesijin dan (Ivan 8,56). To je nada opravdanja koja se stječe vjerom (Galaćanima 5,5).

3. Božja nada važna je već za naš sadašnji život. Naša je nada usredotočena na spasenje Isusovom žrtvom na križu. Ova nada daje nam u ovom životu brojna dobra, duhovna (kao što je zajednica s Bogom) i duševna (mir, optimizam itd.). “Oslonjeni na nadu u slavu Božju” (Rimljanima 5,2) koji opravdava grešnika milošću po vjeri, kojom nam daje mir u Isusu Kristu (Rimljanima 5,2.3). Ova nada “ne razočarava, jer je ljubav Božja izlivena u našim srcima po Duhu Svetomu koji nam je dan” (Rimljanima 5,5). Tako ova nada nije lažna, već je utemeljena na Božjim konkretnim djelima i u pravo vrijeme: “Krist je umro za nas bezbožnike.” (Rimljanima 5,6) Isus je, dakle, pokazao svoju ljubav prema nama (Rimljanima 5,8) spašavajući nas od grijeha i mireći nas s Bogom (Rimljanima 5,9-11).

4. Međutim, Kristov prvi dolazak i Njegova žrtva na križu nisu kraj izvještaja o otkupljenju. Apostol Pavao nam kaže: “Ako se samo u ovome životu uzdamo u Krista, najbjedniji smo od svih ljudi.” (1. Korinćanima

15,19) Zato je naša nada utvrđena u uskrsnom Gospodinu Isusu Kristu koji će nas uskrisiti u vječni i slavni život (Kološanima 1,5.27; Titu 1,2; 3,7; Hebrejima 10,23; vidi također 2. Korinćanima 1,9; 1. Timoteju 4,8). Pavao je izjavio da je bio progonjen zbog nade u uskrsnuće (Djela 23,6; 24,15). Uskrsnuće nije izmislio Pavao, već je to bila ista ona nada koju je Bog dao Izraelovim ocima (Djela 26,6; 28,20). Prema Pavlu, Abraham je postao otac mnogih naroda jer “kad nije bilo nade ... Abraham je u nadi povjerovao” (Rimljanima 4,18 — Suvremeni hrvatski prijevod), vjerujući Bogu “kao onomu koji oživljuje mrtve i iz ničega stvara bića” (Rimljanima 4,17). Nada u uskrsnuće bit će ostvarena o Isusovom drugom dolasku, koji je “blaženo ispunjenje nade” kršćanina (Titu 2,13).

5. Upravo je ta nada utvrdila poziv, identitet, pogled na svijet, život i misiju izraelskog naroda (Djela 26,7). Ova nada u spasenje koju nam Bog nudi u Kristu dosegla je ljudski rod preko patrijarha, Izraela i poslije Crkve (Rimljanima 15,4; 1. Korinćanima 1,7; Efežanima 2,12). Mi smo sudionici u širenju Božje nade svim ljudima. Bog je obećao Abrahamu da će blagoslovi i spasenje za narode doći preko njega, odnosno preko Potomka (Postanak 12,3.7; 18,18; Rimljanima 9,4; Galaćanima 3,8.15.16). Bog je obećao Davidu da će njegov Potomak zauvijek sjediti na prijestolju (Rimljanima 15,12; vidi Izaija 11,1.2; 2. Samuelova 22,51).

6. Pavao priziva nadu u svojem blagoslovu nad Božjim narodom usred patnje: “A Bog, izvor nade, neka vam dadne potpunu radost i mir u vjeri da napredujete u nadi snagom Duha Svetoga.” (Rimljanima 15,13; 2. Solunjanima 2,16) Nada služi kao kaciga u oklopu kršćanina (1. Solunjanima 5,8).

TREĆI DIO: Primjena

Daniel prolazi kroz slično iskustvo čekanja kao Habakuk. Do kraja svojeg života Daniel očekuje svršetak sedamdeset godina izgnanstva prorečenih od strane Jeremije (Jeremija 25,11.12). Bog otkriva Danielu da će se povijest patnje i smrti produžiti za dodatnih sedamdeset tjedana (490 godina). Štoviše, ovo će se razdoblje produljiti još za 1810 godina uz dodatnih sedamdeset, što je ukupno dvije tisuće tristo godina! U životu astupaju trenuci i javljaju se situacije kada je potrebna šira slika koliko god bolan proročki odgovor može biti. Šira slika obojena je Božjim otkrivenjem preko Njegovih proroka. Bez takvog proročanstva, uključujući apokaliptička proročanstva, Božji bi narod očajnički pokušavao održati nadu dok proživljava sve veći broj globalnih i osobnih kriza. Kako vam šira slika proročkog otkrivenja pomaže da vjerujete Bogu i Njegovoj promisli i da prebrodite nevolje?

Promatranje Nevidljivoga

Ključni tekst: Hebrejima 11,27.

Središte proučavanja: Izaija 40,27-31; Ivan 14,1-14; Rimljanima 8,28-39; Efežanima 1,18-23.

PRVI DIO: Opći pregled

Vjera je jedan od stupova triju teoloških vrlina iz 1. Korinćanima 13,13. Poput nade, vjera je složena stvarnost i tiče se naše duhovne naravi i odnosa. Apostol Pavao definira vjeru u odnosu na nadu i ono što se ne vidi: “Vjera je jamstvo za ono čemu se nadamo, dokaz za one stvarnosti kojih ne vidimo.” (Hebrejima 11,1) Budući da Boga ne možemo vidjeti, možemo Mu pristupiti samo vjerom (Hebrejima 11,6). Međutim, kao što stoji u Hebrejima 11,1, ova vjera u Njega nije djelo ljudske mašte. Točnije rečeno, naša vjera raste na osnovi dokaza o Božjim obećanjima i ispunjenim proročanstvima; dokaza o Božjem stvaranju; dokaza o Božjoj providnosti i brizi o nama u našem osobnom životu i životu zajednice; dokaza o Njegovoj ljubavi prema nama pokazanoj u utjelovljenju Sina kada je Bog postao tijelo, hodao s nama i umro umjesto nas (Ivan 1,1-3.14; 3,16.36) i dokaza u Kristovom uskrsnuću. On ima silu nad zlom, grijehom, patnjom i smrću (Efežanima 1,18-23). Zahvaljujući ovim dokazima, biblijski vjernici vjerom “vide” ono što se ne vidi.

Teme: Pouka za ovaj tjedan naglašava dvije glavne teme:

1. Sumnja se javlja kada ne vjerujemo da Bog ima najbolje rješenje za naše probleme.

2. Najsnažniji temelj naše vjere je Krist, Njegovo utjelovljenje, žrtva za nas i uskrsnuće. Isus je dokaz da Bog može ponijeti naš grijeh, patnju i smrt na sebi da bismo mi mogli pobijediti u peći nevolje.

DRUGI DIO: Komentar

Vidjeti Boga

Kako mi kršćani razumijemo izraz “vidjeti Boga”? Otkako nas je grijeh odvojio od Boga, vodeći nas dolinom patnje i smrti, mi želimo

vidjeti Boga. Ali što znači vidjeti Boga u kontekstu grijeha? Nakon što se probudio iz sna u kojem je sanjao ljestve koje su spajale Nebo i Zemlju, Jakov je zaključio da je vidio Boga "licem u lice" (Postanak 32,31). Mojsije je također poznat kao prorok koji je razgovarao s Bogom "licem u lice" (Izlazak 33,11; Brojevi 12,8; Ponovljeni zakon 34,10). Mojsije je čak izjavio Izraelcima da im je Bog govorio "licem je u lice" (Ponovljeni zakon 5,4). Aronu je rekao da blagoslovi Izraelce time što će moliti Boga da svojim licem "obasja" narod i da "pogled svoj svrati" na njih i daruje im blagoslove, zaštitu, providnost, mir i milost (Brojevi 6,22-27). Slično tome, kada Mojsije izražava svoju želju da bolje upozna Boga, Bog ga uvjerava da će "osobno" pratiti izraelski narod (Izlazak 33,14). Međutim, Mojsije čezne za još većim brojem susreta "licem u lice" i moli Boga da mu pokaže svoju božansku slavu (Izlazak 33,18; vidi također Izlazak 3,6). Bog objašnjava Mojsiju da nitko ne može vidjeti Njegovo lice i ostati živ (Izlazak 33,20; vidi također Izaija 6,5) i da ljudi mogu "vidjeti", kad je Bog u pitanju, samo ono što prikazuje Njegovu slavu: Njegovo ime, Njegovu dobrotu, Njegovo suosjećanje i Njegovu milost (Izlazak 33,19.21-23).

Slično tome, i David je želio vidjeti Božje lice. Kao i Job (13,24) kada je u nevolji, David osjeća kao da Bog skriva svoje lice od njega i svojeg naroda (Psalam 13,2; 27,9; 30,8; 44,25; 69,18; 88,15; 102,3; 143,7; vidi također Levitski zakonik 20,3.6; Ponovljeni zakon 31,17.18). Međutim, David nalazi ohrabrenje u obećanju da Bog ne skriva svoje lice od ugnjetenih pravednika (Psalam 22,25; 24,6). Čak i kada je u nevolji ili kada pati zbog grijeha, David polaže nadu u Boga koji će ga spasiti i ponovno obasjati svojim licem (Psalam 17,15; 31,17; 80,4; vidi također Psalam 51,11). Prema tome, David može zapjevati: "Moje mi srce govori: 'Traži lice njegovo!' Da, lice tvoje, o Jahve, ja tražim." (Psalam 27,8; vidi također Psalam 105,4; 119,58.135)

Kao vođa Božjeg naroda, David zna da će Izrael biti blagoslovljen samo ako Bog obrati svoje lice k njima (Psalam 4,7). Poput Jakova i Mojsija, David čin promatranja Božjeg lica očito shvaća slikovito, a ne u doslovnom smislu. Ova slika ukazuje na Božju prisutnost među narodom preko Duha Svetoga, na božansko opraštanje, spasenje, sigurnost, skrb, providnost, zaštitu, blagoslove zdravlja i mira, proročka otkrivenja i Božje vodstvo naroda u životu i misiji. Svi ovi koncepti i iskustva utjelovljuju "promatranje" Boga vjerom!

Naravno, mi ne možemo vidjeti Boga jer On ima božansku narav. Mi smo u svemiru; Bog je s nama, ali On je i transcendentan ili izvan naše stvarnosti. Mi smo ograničeni; Bog je bezgraničan. Štoviše, mi smo grešni; Bog je svet. To je razlog zašto mi jednostavno ne možemo vidjeti

Boga onakvog kakav jest. Ali možemo vidjeti da nam se On otkriva i kako nam se otkriva. On nam otkriva svoju slavu u svemiru koji je Njegovo djelo stvaranja i područje Njegove vlasti. On otkriva svoju ljubav i brigu prema nama svojim otkrivenjem i providnošću. Zato u Hebrejima 11,1.6 apostol Pavao zaključuje da je u kontekstu grijeha vjera gledanje dokaza i proročkih otkrivenja Božjeg postojanja i prisutnosti među nama. Ljubav je, na primjer, “nevidljiva” u materijalnom smislu, ali je vidljiva kada je pokazuje osoba koja nas voli.

S druge strane, mi doslovno možemo “vidjeti” Boga u utjelovljenju našega Gospodina Isusa Krista. Budući da je Bog, Isus je postao čovjek i boravio među nama da bismo mogli “vidjeti” Božju “slavu” i Njegovu “milost i istinu” (Ivan 1,14; vidi također Matej 1,23; Filipljanima 2,6-9). Zato Ivan piše: “Što bijaše od početka, što smo čuli, što smo svojim očima vidjeli, što smo promatrali i što su naše ruke opipale o Riječi života — da, Život se očitovao, mi smo ga vidjeli i svjedočimo za nj, i navješćujemo vam Život vječni, koji bijaše kod Oca i koji se nama očitovao — što smo vidjeli i čuli, to navješćujemo i vama, da i vi imate s nama zajedništvo.” (1. Ivanova 1,1-3)

Dijeleći svoje svjedočanstvo o tome što je opipao, vidio i čuo, apostol Ivan želi imati s nama “zajedništvo”, ili podijeliti svoje iskustvo s Riječju koja je postala tijelo. Ovo zajedništvo ukazuje na još jedan način na koji možemo “vidjeti” Boga. U Psalmu 34 David govori o svojim strahovima zaključivši: “Anđeo Gospodnji stoji oko onih koji se boje njega i izbavlja ih.” (Psalam 34,7 — Šarić) Zatim nas poziva: “Kušajte i vidite kako dobar je Jahve.” (Psalam 34,9) Stilska figura “kušajte” Boga odražava osobno i blisko poznavanja Boga u svakidašnjem životu. Dok čitamo Ivanovo svjedočanstvo o gledanju i slušanju utjelovljenog Boga, zaključujemo da Ga možemo “vidjeti” posredovanjem Duha Svetoga (Ivan 14,16-18; 16,14; Rimljanima 8,2-17). Zato David zaključuje da je onaj koji se “njemu utječe” blagoslovljen (Psalam 34,9), a Pavao zaključuje da nas nevolja, tjeskoba, progonstvo, glad, golotinja, pogibao ni mač ne mogu “rastaviti od ljubavi Kristove” (Rimljanima 8,35).

Konačno, “vidjeti” Boga u našim prilikama znači iskusiti — preko Božje riječi i djelovanja Duha Svetoga u nama — Božju providnost, ljubav i sigurnost, osjetiti Njegovu prisutnost i imati Njegov mir i sigurnost u srcu da je On s nama. Ovo iskustvo je vjera.

Kristovo uskrsnuće; naša patnja i smrt

Uskrsnuće ima ključnu ulogu u kršćanskoj teodiceji ili objašnjenju podrijetla, postojanja i sudbine zla u Božjem svemiru. U vezi s tim mogu se istaknuti tri točke:

1. Uskrsnuće je srž naše vjere u Boga i nade za budućnost. Apostol Pavao zaključuje: “Ako se samo u ovom životu uzdamo u Krista, najbjeđniji smo od svih ljudi.” (1. Korinćanima 15,19) Zlo i smrt nestat će s uskrsnućem onih koji se uzdaju u Boga.

2. Ova obnova zajamčena je Kristovim uskrsnućem koje prikazuje Njegovu božansku narav. Naša jedina nada u spasenje počiva u Bogu koji uzima naše grijeha na sebe i uskrsava nas svojom silom. Da Krist nije uskrsnuo, pokazao bi se kao običan čovjek kojem je potrebno spasenje, i mi bismo bili ostavljeni u svojim grijesima, određeni za plaću za grijeh, što će reći smrt (1. Korinćanima 15,12-17; Rimljanima 6,23).

3. Božje obećanje o našem uskrsnuću najbolji je način da objasnimo zašto je Bog dopustio da Njegov narod pati i umre. Apostol Pavao tvrdi da “nam valja umrijeti da se ne uzdamo sami u sebe, nego u Boga, koji podiže mrtve” (2. Korinćanima 1,9 — Šarić). Bog si “može priuštiti”, da tako kažemo, da Njegov narod ili djeca pate ili umru zato što ih je On stvorio pa ih, prema tome, može ponovno stvoriti ili uskrisiti. Bilo bi uzvišeno za one koji polažu svoje povjerenje u Boga da umru za Njega i Njegovo djelo čak i bez mogućnosti uskrsnuća. Ali takav ishod na kraju bi lišio Boga Njegove slave i sile kao Onoga koji može stvoriti život ni iz čega, i koji je samo još jedno nemoćno sebično biće u svemiru. Narod koji je na Njegovoj strani, umro bi ni za što zato što na kraju ne bi dokazao Božje tvrdnje. Međutim, budući da je potvrđeno da Bog ima moć uskrisiti, On može dopustiti da Njegov narod umre.

Međutim, ovaj argument odnosi se na Boga samo zato što On jedini posjeduje silu uskrsnuća. Budući da nitko u svemiru osim Boga ne posjeduje silu stvaranja i uskrsnuća, nijedno drugo biće na svijetu ne može dopustiti da ljudi umru i da bude opravdano što je dopustilo tako strašna djela: odatle zabrana za ljudski rod u šestoj zapovijedi (Izlazak 20,13).

TREĆI DIO: Primjena

1. “Svu svoju brigu bacite na njega.” Kada je apostol Petar poučavao vjernike da svu svoju brigu bace na Boga (1. Petrova 5,7), nije mislio na duhovnu lijenost ili neodgovornost (2. Petrova 1,5-7). Slično tome, Isus je učio svoje učenike da se ne brinu, već da se uzdaju u Boga (Matej 6,25-33). U isto vrijeme, Isus je učio kršćane da moraju biti marljivi i odgovorni (Matej 24,45-51; Matej 25). Kako ove paradoksalne biblijske istine možemo ispravno shvatiti u svojem životu? Kako načelima navedenim u redcima možemo naučiti našu mladež?

2. Kako ste vidjeli Boga u svojem životu? Kako je to osnažilo vašu vjeru i povjerenje u Boga, čak i u nevoljama?

Život proslavljanja

Ključni tekst: Filipljanima 4,4

Središte proučavanja: Jošua 5,13—6,20; 2. Ljetopisa 20,1-30; Psalam 145; Djela 16,16-34; Filipljanima 4,4-7.

PRVI DIO: Opći pregled

“Kako da pjesmu Jahvinu pjevamo u zemlji tudinskoj!” jadikovali su židovski zarobljenici na obalama babilonskih rijeka kada su porobljivači zatražili od njih da pjevaju sionske pjesme (Psalam 137,1-4). Doista, kako možemo pjevati i hvaliti Boga usred patnje i smrti? Ovo pitanje utjelovljuje jedno od velikih paradoksa kršćanstva. Ponovimo još jednom, ovdje je bitno shvatiti da je izvor radosti i hvale Bog osobno. To ne znači da nas Bog prisiljava ili programira da Mu pjevamo hvale. Naprotiv, da nas je Bog predodredio da Ga hvalimo, svijet bi to činio skladno; ali to baš i nije tako.

Bog je izvor hvale zato što je On naš Stvoritelj i Spasitelj, naš Kralj i Otac, naš Sudac i Prijatelj. On je veličanstven! Osnovno načelo kršćanskog života u ovom svijetu jest da je proslavljanje Boga u peći nevolje moguće kada živimo stalnim — ne povremenim — životom hvale. Drugo je načelo da proslavljanje Boga u trenucima krize proizlazi iz našeg odnosa s Bogom, iz toga što Ga poznajemo, volimo i uzdamo se u Njega.

Teme: Pouka za ovaj tjedan naglašava dvije glavne teme:

1. Radost i hvala ukorijenjeni su u našem dubokom i značajnom odnosu s Bogom kao dio našeg života, kao način života.
2. Kršćanska radost i hvala nisu korisni samo za naše zdravlje i svladavanje nevolja, već ih Bog također koristi da spasi druge.

DRUGI DIO: Komentar

Radost u patnji

Horace Williams, autor nagrađivane knjige *Unleash the Power of Prayer in Your Life*, navodi osam ciljeva koje Bog ostvaruje u našem životu kada koristi našu patnju za naše dobro. Prema Williamsu, Bog

koristi patnju da “otkrije grijeh u našem životu, razvije našu vjeru, sruši naš ponos, usmjeri naše staze, pokaže svoju milost, izrazi svoju ljubav, produbi našu posvećenost Njemu, pruži nadu, utjehu i radost”. (Horace Williams, Jr, *The Furnace of Affliction: How God Uses Our Pain and Suffering for His Purpose*, Kindle Edition, Black Lillie Press, 2020., str. 11) Kako nam Bog pruža radost u patnji? Williams kaže da je “radost više od sreće koja se temelji na ishodu ili prilikama. Radost je natprirodno divljenje Božjim planovima za naš život. Radost je nešto što nam Bog nudi usred naše boli i patnje. Mi moramo odlučiti živjeti radosno. ‘A ja ću opjevati silu tvoju i klicat ću jutrom milosrđu tvome, jer mi ti postade utočište, i sklonište u dan nevolje.’ (Psalam 59,17)” (*The Furnace of Affliction: How God Uses Our Pain and Suffering for His Purpose*, str. 90) Williams zaključuje da “iskusiti radost ne znači više ne doživjeti bol. Umjesto toga, to znači da me Bog dovodi do trenutka kad Ga želim pitati: ‘Što želiš da vidim u ovim mučnim prilikama, Gospodine?’” (*The Furnace of Affliction: How God Uses Our Pain and Suffering for His Purpose*, str. 97) Williams zapaža da mu u patnjama radost pruža Božja prisutnost u sadašnjem životu i u vječnom životu u budućnosti.

Polikarp hvali Boga na lomači

Rimski car Antonin Pio (138.—161.) nastavio je politiku cara Trajana, kao i progonstvo kršćana. Godine 155. u gradu Smirni u Maloj Aziji rulja je dovela skupinu kršćana vlastima da ih osude i kazne. Kada su kršćani odbili priznati bogove Carstva, bili su kažnjeni smrću. Poslije je rulja zatražila da Polikarp, biskup crkve u Smirni, bude izveden pred stanovnike grada. Učenik i prijatelj apostola Ivana, stari Polikarp, bio je široko poznat i kao utjecajan kršćanski vođa u Aziji i šire. Kada je Polikarp konačno bio doveden u arenu, prokonzul ga je pokušao nagovoriti da se odrekne svoje vjere i prokune Krista.

Vjerni Isusov učenik je odgovorio: “Osamdeset šest godina sam Mu služio i nije mi učinio nikakvo zlo. Kako da prokunem svojega kralja koji me je spasio?” Kada ga je na kraju konzul osudio na spaljivanje na lomači i kada su ga vojnici vezali za stup, Polikarp se molio i glasno hvalio Boga: “Gospodine Bože ... hvala Ti što si me smatrao dostojnim ovog trenutka da zajedno s Tvojim mučenicima imam udjela u Kristovoj čaši. ... Zbog toga Te blagoslivljam i proslavljam. Amen.”

Polikarp je bio samo jedan od tisuća kršćanâ koji su, ugledavši se na biblijske osobe kao što su David i Pavao, hvalili Boga usred progonstva i nevolja u životu. Ti prvi kršćani slavili su Boga u plamenu, na lomačama, u arenama punim divljih životinja, s križeva, iz zatvorskih

samica i sa sprava za mučenje. Oni nisu mislili o nepravdi koja im je nanesena; nisu gledali na to što su izgubili svojim ponašanjem. Voljeli su Boga i uzdali se u Njega i bez oklijevanja su Mu se potpuno posvetili. Oni smrt za Njega nisu smatrali mukom. Naprotiv, smatrali su prednošću da pate i umru za svojega voljenog Spasitelja. Bez imalo sumnje vjerovali su u Boga i Njegovo obećanje o uskrsnuću i smrt su smatrali samo trenutkom u vremenu prije nego što će se susresti sa svojim Gospodinom u slavi. Pišući o Davidovom iskustvu kada se suočio s pobunom sina Abšaloma, Ellen G. White naglašava Davidovu naviku da pribjegava pjesmi i proslavljanju Boga u trenucima nevolje: “Kakvi su bili osjećaji oca i kralja prema kome se u ovoj velikoj nesreći tako surovo postupalo? ‘Junak’, ratnik, kralj, čija je riječ bila zakon, koga je izdao vlastiti sin koga je volio, kome je popuštao i nerazumno vjerovao, zlostavljan i napušten od podanika koji su s njim bili čvrsto povezani naj snažnijim vezama časti i poštovanja, kakvim je riječima David mogao izraziti osjećaje svoje duše? U času svoje najmračnije kušnje Davidovo se srce oslonilo na Boga i on je pjevao ... Psalam 3,2-9.” (*Patrijarsi i proroci*, str. 627; u izvorniku 741,742)

U drugom poglavlju *Velike borbe*, “Progonstvo u prvim stoljećima”, Ellen G. White opisuje kako je pjevanje i proslavljanje Boga davalo kršćanima najiskreniju i najdublju radost i mir u vrijeme najžešćih nevolja i progonstava: “Kao i Božje sluge u prošlosti, mnogi ‘stavljani na muke, ne prihvatiše oslobođenja da bi ih zapalo bolje uskrsnuće’ (Hebrejima 11,35). Prisjećali su se riječi svojega Učitelja da se trebaju preobilno radovati kada ih budu progonili zbog Krista jer ih čeka velika nagrada na nebesima; ta tako su progonili i proroke koji su živjeli prije njih. Radovali su se što su smatrani dostojnima da trpe za istinu, pa su se usred pucketanja plamena uzdizale pobjedničke pjesme. Gledajući u vjeri, vidjeli su Krista i anđele kako se naginju preko nebeskih zidina, promatraju ih s najdubljim zanimanjem i odobravanjem zbog njihove postojanosti. S Božjeg prijestolja obratio im se glas: ‘Ostani vjeran do smrti, i dat ću ti vijenac — život!’ (Otkrivenje 2,10)” (*Velika borba*, str. 31,32; u izvorniku 41)

Kako se radovati u nevoljama

Proslavljanje Boga i radost u Njemu u nevolji mogući su jedino kada smo sigurni u dobrotu i pravednost određene stvari ili osobe za koju se borimo. U našem slučaju stvar i osoba su jedno. Radovati se usred nevolja i progonstva moguće je kada imamo povjerenje u Boga, kada razumijemo Njega i Njegove planove, kada smo uvjereni da je Bog pravedan i dobar i da su On i Njegovo djelo vrijedni našeg cjelovitog i

potpunog posvećenja. Prema tome, radost usred nevolja proizlazi iz spoznaje 1) da je Bog stvaran i da je dobar; 2) da nas je stvorio, da smo Njegovi, da nas ljubi i da Mu uzvraćamo ljubav; 3) da je velika borba stvarna, da je to Sotonin napad na Boga i nas, da je Bog na našoj strani i da smo mi na Njegovoj; 4) da nas Bog izbavlja od sile grijeha i Sotone i da smo mi i Bog u Kristu pobjednici; 5) da je Božje djelo naviještanja spasenja cijelom svijetu vrijedno sve patnje koju moramo podnijeti, pa čak ako je potrebno i umrijeti.

TREĆI DIO: Primjena

1. Pročitajte Habakuk 3,17.18 i razmislite o tome kako se možete radovati u patnji. Kako možete hvaliti Boga u nevolji?

2. Glazba je snažan poticaj za čovjekove aktivnosti kao što su rad, vježbanje i borba. Na primjer, vojne snage širom svijeta imaju svoju glazbu koja podiže moral njihovih vojnika. Razmislite o glazbi koja nadahnjuje vaš duhovni život. U kojoj mjeri doživljavate radost i mir u svojem životu kada hvalite Boga i pjevate Mu?

3. Posvetite se učenju starih i novih pjesama da biste ih mogli pjevati napamet i s razumijevanjem. Kada se nađete u nekoj teškoći, pjevajte pjesmu. Kako vam ovo iskustvo pomaže da izvojujete pobjedu i/ili kako vas krijepi?

Krotkost u nevolji

Ključni tekst: Matej 5,5.

Središte proučavanja: Izlazak 32,1-14; Psalam 62,1-8; Ezekiel 24,15-27; Matej 5,43-48; 1. Petrova 2,18-25.

PRVI DIO: Opći pregled

Biblijska vjera u Starom i u Novom zavjetu odlikuje se krotkošću. Mojsije je bio poznat kao najkrotkija osoba na zemlji (Brojevi 12,3). David je izjavio da će “zemlju posjedovati krotki” (Psalam 37,11). Proroci su obznanili da će Bog blagosloviti krotke (Izaija 11,4; 29,19; 66,2; Sefanija 2,3; 3,11.12). Bog je opisan kao krotak i kao Onaj koji uzdiže poniznost (Psalam 25,9; 45,5; 147,6). Isus je bio krotak (Matej 11,29; 21,5; 2. Korinćanima 10,1) i ugradio je poniznost (krotkost) u temelj kršćanstva (Matej 5,5). Apostoli su bili krotki (2. Korinćanima 10,1) i pozivali su kršćane da budu krotki (Galaćanima 5,22; Efežanima 4,2; Kološanima 3,12; 1. Timoteju 6,11; 2. Timoteju 2,25; Titu 3,2; Jakov 1,21; 3,13; 4,6; 1. Petrova 3,14; 5,5). Dok su carstva i kraljevstva na zemlji građena na vrijednostima kao što su bezobzirnost, sila i vojna osvajanja, Božja vjera gradi i osvaja krotkošću, ljubavlju i milosrđem. Međutim, Božja krotkost ne znači da je On nemoćan. Točnije rečeno, krotkost je osnovna vrлина Božjeg karaktera i Njegov način ophođenja prema svemiru i nama grešnicima.

Teme: Pouka za ovaj tjedan naglašava dvije glavne teme:

1. Krotkost (poniznost) temeljna je vrлина kršćanstva. Međutim, isto je tako važno da ispravno razumijemo biblijsku krotkost i da je pokažemo u svojem životu. Biblijska krotkost znači iskreno promatranje svijeta kroz prizmu Božje najbitnije osobine, ljubavi.

2. Kršćani nisu krotki sami po sebi. Točnije rečeno, njihov izvor krotkosti leži u njihovom milostivom Trojedinom Bogu punom ljubavi: Ocu, Sinu i Spasitelju Isusu Kristu i Duhu Svetom.

DRUGI DIO: Komentar

Je li krotkost moral robova?

Jedan od najjačih napada na kršćanstvo i njegov koncept poniznosti i krotkosti u suvremenom dobu došao je od strane njemačkog filozofa egzistencijalizma Friedricha Nietzschea (1844.-1900.). Patnja je bila sastavni dio Nietzschea života, ali i osnovno područje zanimanja njegove filozofije. Kao veoma mlad izgubio je oca i mnoge druge članove svoje obitelji. Tijekom života Nietzsche se borio s iscrpljujućim zdravstvenim problemima i na kraju, u posljednjih jedanaest godina života, bio je izoliran zbog duševne bolesti. Budući da je studirao klasične jezike i filozofiju, Nietzsche se posebno zanimao za starogrčku kulturu i filozofiju. S tog stajališta zaključio je da je Europa izgubila nekadašnju snagu. Krivac? Nitko drugi do kršćanstvo! Nietzsche je smatrao da je kršćanstvo oduzelo Europi njezinu klasičnu grčku i rimsku kulturu heroizma, sile i uzvišenosti. Zapad i ljudski rod u cjelini treba prema Nietzscheu povratiti taj klasičan pogled na svijet ako želi opstati i napredovati.

Prema Nietzscheu, postoje dvije vrste morala: moral gospodara, plemića, ljudi snažne volje, i moral robova ili slabih ljudi. Moral gospodara određuje vlastite vrijednosti, odlučuje o svojim postupcima i ocjenjuje ih kroz prizmu posljedica, jesu li korisni (dobri) ili štetni (loši). Prema tome, samostalnost, moć, bogatstvo, superiornost, optimizam, izobilje i hrabrost smatrani su dobrima, dok su slabost i krotkost smatrani štetnima. Suprotno tome, moral robova ne stvara vrijednosti ili djela, već samo reagira ili se suprotstavlja vrijednostima ili postupcima gospodara. Dok se moral gospodara usredotočuje na djela, moral robova je nazadan (ili, kako kaže Nietzsche, neprijateljski); dok je moral gospodara opresivan, moral robova je subverzivan i manipulativan; dok je moral gospodara u većoj mjeri individualistički, moral robova je komunistički.

Prema tome, budući da slabi ne mogu svrgnuti moćne pukom silom, oni pribjegavaju omalovažavanju i nijekanju sustava vrijednosti gospodara. Umjesto da se pridruže moralu snažne osobnosti, slabi projiciraju svoju situaciju poniznosti u apsolut, pokušavajući svoje vrijednosti učiniti univerzalnim.

Kršćanstvo je prema Nietzscheu religija slabih, morala robova. On kaže: "Kršćanstvo je stalo na stranu svega slabog, bezvrijednog, neuspjelog; načinilo je ideal od svega što se suprotstavlja nagonu očuvanja snažnog života; izopačilo je razumijevanje čak i najduhovnije prirode učeći ljude da najviše duhovne vrijednosti vide kao grešne, varljive,

kao kušnje. Primjer u najvećoj mjeri vrijedan prijezira jest zavedenost Pascala koji je vjerovao da je njegov razum izopačen iskonskim grijehom, a jedina izopačena stvar zapravo je samo kršćanstvo!" (Friedrich Nietzsche, *The Anti-Christ, Ecce Homo, Twilight of the Idols and Other Writings*, ed. Aaron Ridley and Judith Norman, Cambridge, UK: Cambridge University Press, 2005., str. 5)

Za Nietzschea je kršćanstvo reakcija siromašnih i slabih, osmišljeno da zbaci i vlada moćnima pomoću manipulacije. Kršćani su se predali sudbini ropstva i nemaju volju postati gospodari svoje sudbine. Zato licemjerno proglašavaju grešnim ono što moćni ljudi posjeduju i uzdižu kao vrlinu ono što imaju kršćani namećući svoj novi moral svim ljudima. Prema tome, budući da kršćani ne mogu nadvladati bogate i moćne drugim sredstvima, smislili su način kako vladati jakima svojim moralom. U tom kršćanskom moralu, primjerice, kršćani pretvaraju svoju neizbježnu slabost i pokoravanje drugim ljudima u vrlinu poslušnosti. A kršćanska nesposobnost da se osvete natjerala je kršćane da izmisle vrlinu opraštanja. Slično tome, izmislili su druge vrline kao što su pobožnost, ljubav, uzajamni odnos i jednakost. Koliko god se ove vrline drugima činile plemenitima, za Nietzschea je kršćanski moral bio neprihvatljiv, iracionalan i odbojan zato što su, prema njegovom gledištu, kršćani koristili ove vrline da preinače moral snažnog i superiornog čovjeka ovoga svijeta, da ga porobe i čak potlače. Nietzsche smatra da kršćanski moral ljude zadržava u tami i čini ih običnima.

Nietzscheov kriticism kršćanskog morala i njegovog osnovnog koncepta krotkosti posljedica je pogrešnog razumijevanja kršćanstva. Kršćanska vrlina krotkosti ne proizlazi iz nemoći, već iz Božje sile, pravednosti i ljubavi. Kada je Isus bio izveden pred židovski sud i kada Ga je jedan službenik udario, Isus je zahtijevao odgovor za to nepravedno djelo (Ivan 18,23). Evanđelja jasno kažu da je Isus umro na križu ne zato što to nije mogao izbjeći (Matej 26,53), već zato što je dragovoljno i s mnogo ljubavi položio svoj život za naše spasenje (Ivan 10,17.18; 18,4-11; 19,11; Filipljanima 2,6-9). Kršćanska krotkost nije rezultat straha, već ljubavi.

Pavao poziva kršćane da žive "sa svakom vrstom poniznosti i krotkosti, sa strpljenjem podnosite jedni druge s ljubavlju" (Efežanima 4,2). On objašnjava da se mi radujemo kada stradamo jer znamo da je "ljubav Božja izlivena u našim srcima" (Rimljanima 5,5). Nadalje pojašnjava da je Bog pokazao svoju ljubav prema nama kada smo bili slabi i neposlušni (Rimljanima 5,6-8). Ivan potvrđuje ovu biblijsku istinu kada kaže: "Što se nas tiče, mi ljubimo, jer je on nas ljubio prije." (1. Ivanova 4,17-21)

Opisujući ljude kao slabe, Pavao ne omalovažava ljudski rod, već opisuje stvarnost čovjekovog stanja (vidi, također Rimljanima 3,26; 7). Biblija ne opisuje ljudsku slabost kao klasnu borbu, već prikazuje sve ljude kao slabe kada su suočeni s grijehom i smrću. Biblijsko kršćanstvo ne omalovažava ljudski rod da bi zavelo ljude i natjeralo ih da vape za Božjom milošću. Naprotiv, Biblija nepristrano opisuje grešno stanje ljudskih bića i prikazuje Boga kako dragovoljno i s puno ljubavi ponižava sebe ne bi li spasio oholo, buntovno čovječanstvo (Ivan 1,11.12; 3,16).

Netko je rekao da je potrebna snaga da se bude krotak! I potrebna je božanska sila da se vole grešni, oholi, neposlušni ljudi! Jedan od najdojmljivijih primjera Isusove krotkosti bila je Njegova molitva na križu za ljude koji su Ga razapeli i sada Mu se rugali: "Oče, oprostimo im, jer ne znaju što čine!" (Luka 23,34; vidi također Matej 12,15-20; Djela 8,32; 1. Petrova 2,21-23). Krotkost je plod Duha; Bog nas osposobljava da pobijedimo nevolje ovoga svijeta.

Mojsijeva krotkost i Božji gnjev

Kako je Mojsije, Božji sluga, mogao biti nazvan najkrotkijim čovjekom koji je ikada hodao zemljom, dok Biblija istodobno prikazuje Boga punog gnjeva? Trebamo shvatiti da Božji gnjev nije suprotnost krotkosti. Božanski gnjev je Božja reakcija na grijeh. Međutim, Bog iskreno ljubi grešnika. Da je Bog ohol, On ne bi čekao oko 1600 godina da se pretpotopni ljudi vrate Njemu. Niti bi čekao više od 400 godina da Kanaanci prepune čašu svojeg bezakonja. Niti bi čekao oko 1500 godina da Mu Izraelci budu vjerni. Slično tome, Bog ne bi čekao oko 2000 godina da kršćani ispune svoju misiju. Oholi Bog odmah bi istrijebio sve njih. Ali Bog se svima obraća s ljubavlju pružajući nadu i pozivajući ih da se vrate u zajedništvo s Njim.

TREĆI DIO: Primjena

1. Naš Bog je savršen u komunikaciji. On ljudima otvoreno i razumljivo govori što voli i što ne voli. Prema tome, Bog nas ne ostavlja u sumnji u vezi s Njegovim stavom prema grijehu: On ga odbacuje. Istodobno, Bog ne ponižava grešnika da bi ga podčinio. On govori o posljedicama grijeha i u isto vrijeme pruža rješenje. Njegov stav prema grijehu je jasan, ali je isto tako jasan i Njegov poziv upućen grešnicima da se pomire s Njim. Razmislite o tome kako možete biti krotki, a ipak osuditi grijeh u svojem životu i u životu svoje obitelji i bližnjih.

2. Razmislite o činjenici da je naš život pozornica za druge svjetove koji oni promatraju i iz kojeg uče. Podijelite sa subotnoškolskim razredom svoje osjećaje kada razmišljate o tome. Kako se vaš život mijenja kada ste svjesni ove šire slike?

Čekanje u peći nevolje

Ključni tekst: Galaćanima 5,22.23.

Središte proučavanja: 1. Samuelova 26; Psalam 37,1-11; Rimljanima 5,3-5; Rimljanima 15,4.5.

PRVI DIO: Opći pregled

Nada i krotkost, kao osnovna sredstva za nadvladavanje nevolja, uključuju čekanje. Međutim, pojam biblijskog čekanja ne odnosi se samo na čekanje, već na strpljivo čekanje. Ova strpljivost nije politička strategija, već plod Duha. Božji narod strpljivo čeka u nevolji zato što je sam Bog strpljiv. Bog je strpljiv zato što je po karakteru pun ljubavi i zato što bira trenutak kad će djelovati. Ali Bog je odredio da je najbolji onaj trenutak kada nam ponudi što je moguće više vremena za spasenje što je moguće više ljudi. Ponovimo, čekanje je moguće samo kada se uzdamo u Onoga koga čekamo.

Teme: Pouka za ovaj tjedan naglašava dvije glavne teme:

1. Shvaćamo da je strpljivo čekanje plod Duha i da je ključno za nadvladavanje nevolja.

2. Strpljivo čekanje postaje moguće kada poznajemo osobu koju čekamo i imamo povjerenje u nju.

DRUGI DIO: Komentar

Božje strpljenje

U Bibliji se Božje strpljenje opisuje pojmom “spor na gnjev” (Nehemija 9,16.17; vidi također Izlazak 34,6; Brojevi 14,18; Psalam 103,8; Jona 4,2; Nahum 1,3). Zapazite da većina ovih tekstova stavlja izraz “spor na srdžbu” u kontekst drugih opisa Boga, kao što je “milosrdan i milostiv”, “vrlo dobrostiv”. Osim toga, Biblija prikazuje Boga kako “trpi” narod (Postanak 18,17-33; Brojevi 14,27; Ponovljeni zakon 8,2; Nehemija 9,30.31; Psalam 78,38; Izaija 42,14; Ezekiel 20,17; Djela 13,18; 1. Petrova 3,20). Istodobno naglašava da je Bog “milosrdan i milostiv” (Izlazak 34,6) i da čini “čudesna” (Nehemija 9,17). On “krivca ne ostavlja nekažnjena” (Brojevi 14,18; vidi također Nahum 1,3; 1. Petrova 3,20).

Prema tome, Božju strpljivost ne treba miješati s ravnodušnošću, nemoći ili neodlučnošću. Božja strpljivost nije fasada za procjenu kada je najbolji trenutak za osvetu. Bog je strpljiv zato što obiluje ljubavlju prema nama i želi spasiti što je više moguće ljudi. Pavao nam postavlja retoričko pitanje: "Ili prezireš njegovu obilnu dobrotu, iščekivanje i strpljivost, a ne znaš da dobrota Božja hoće da te vodi k obraćenju?" (Rimljanima 2,4; vidi također Rimljanima 9,22-24) Petar kaže: "A strpljivost našega Gospodina smatrajte prilikom za spasenje" (2. Petrova 3,15) zato što "ne odustaje Gospodin od izvršenja obećanja, kako to neki misle, nego vas strpljivo podnosi jer neće da se itko izgubi, nego da svi pristupe obraćenju." (2. Petrova 3,9)

Naša strpljivost

Biblijsko objašnjenje Božje strpljivosti pomoći će svim kršćanima, posebno adventistima, da shvate odgađanje drugog Isusovog dolaska. Osim toga pomoći će nam da ocijenimo svoju strpljivost i da je njegujemo. Već i kratko biblijsko proučavanje o strpljivosti ukazuje na nekoliko točaka:

1. Biblija naučava da je strpljivost sastavni dio kršćanskog života i da potječe od Boga. Bog nas odijeva strpljivošću zajedno s milošću, poniznošću i krotkošću zato što je "samo Krist, koji je sve i u svemu" (Kološanima 3,11) i zato što je Bog "izabrao" nas (vidi Kološanima 3,12). Isus pokazuje svoju strpljivost u nama (1. Timoteju 1,16). Mi smo strpljivi zbog "poziva" koji nam je Bog uputio (Efežanima 4,1.2; 2. Timoteju 4,2). Kršćanska strpljivost plod je Duha Svetoga (Galaćanima 5,22). Dolazi zajedno s drugim kršćanskim vrlinama kao što su ljubav, nada i krotkost (Galaćanima 5,22; Kološanima 3,12; Efežanima 4,1.2; 2. Timoteju 4,2). Ljubav je strpljiva (1. Korinćanima 13,4), a nada nas osposobljava da strpljivo čekamo (Rimljanima 8,25). Mi jačamo u strpljivosti s radošću (Kološanima 1,11), a strpljivost stvara iskustvo (Rimljanima 5,3.4; Jakov 1,3.4).

2. Strpljivost je ključna odlika Božjeg ostatka posljednjeg vremena: "Ovdje je strpljivost svetih, koji drže zapovijedi Božje i vjeru Isusovu." (Otkrivenje 14,12 — Šarić; vidi također Otkrivenje 13,10) Ostatak shvaća da mora biti strpljiv dok žetva ne bude spremna (Jakov 5,7.8; vidi također Luka 8,15; Hebrejima 6,12; 10,36; Otkrivenje 14,14-20). Hrabrimo se na osnovi Božjeg naloga upućenog Habakuku da čak ako se katkad čini da su određena proročanstva o posljednjem vremenu daleko od konačnog ispunjenja, moramo ustrajati u čekanju: "Jer ovo je viđenje samo za svoje vrijeme: ispunjenju teži, ne vara; ako stiže polako, čekaj, jer odista će doći i neće zakasniti!" (Habakuk 2,3) Bog nas poziva: "Presta-

nite i znajte da sam ja Bog.” (Psalam 46,10) David tvrdi da vjernik mora naučiti čekati: “U Jahvu se uzdaj, ojunači se, čvrsto nek bude srce tvoje: u Jahvu se uzdaj!” (Psalam 27,14)

3. U međuvremenu čitavo mnoštvo svjedoka strpljivo nas hrabri na putu: “Zato i mi, opkoljeni tolikim oblakom svjedoka, odbacimo od sebe svako breme i grijeh koji lako zavodi, te ustrajno trčimo na utakmici koja nam je određena! Uprimo pogled u začetnika i završitelja vjere, u Isusa, koji namjesto određene mu radosti podnese križ ne mareći za sramotu te otada sjedi s desnu Božjeg prijestolja!” (Hebrejima 12,1.2) Među značajnim primjerima strpljenja jesu Abraham (Hebrejima 6,15), kao i prorok Job koji je pokazao da je “Gospodin pun samilosti i milosrđa” (Jakov 5,11). Jeremija je čekao Gospodina bez obzira na sve: “Jahve je dio moj, veli mi duša, i zato se u nj pouzdajem” (Tužaljke 3,24) zato što je “dobar Jahve onom koji se u nj pouzdaje, duši koja ga traži” (Tužaljke 3,25).

Pavao objašnjava da nam primjeri koje imamo u Pismu pomažu da razvijemo strpljivost i da nam pruže nadu (Rimljanima 15,4.5). Brojni vjerni muškarci i žene u starozavjetno i novozavjetno vrijeme strpljivo su podnijeli nevolje i hrabro ponijeli Božje ime i djelo: “I podnio si nevolje, i postojanosti imaš, i za ime si se moje trudio, i nisi klonuo.” (Otkrivenje 2,3 — Varaždinska Biblija; vidi također Rimljanima 12,12; 2. Timoteju 2,24; 2. Solunjanima 1,4; Otkrivenje 1,9; 2,19; 3,10). Naravno, Isus je naš najveći primjer strpljivosti i krotkosti u patnji: “Ta na to ste i pozvani, jer je i Krist trpio za vas i ostavio vam primjer da idete njegovim stopama; on koji ne učini grijeha i u čijim se ustima ne nađe prijevare; on koji vrijeđan nije zauzvrat vrijeđao, mučen nije prijetio, nego je to prepuštao pravednomu Sucu.” (1. Petrova 2,21-23)

4. Postoje brojni praktični aspekti strpljivosti u ovom životu; njegova suprotnost, nestrpljivost, uništava naš sadašnji život i čini nas bezumnima (Izreke 14,29; 15,18; 16,32; 25,15; Propovjednik 7,8.9). Međutim, strpljivost je vrlina koju nam Bog daje u peći nevolje, koja nam pomaže da pobijedimo i imamo vječni život. Govoreći o nevoljama u svijetu, Isus nas poučava: “Svojom ćete postojanošću spasiti duše svoje.” (Luka 21,19) Apostol Pavao kaže da će Bog “onima koji ustrajnošću u dobru djelu traže slavu, čast i besmrtnost” dati “život vječni” (Rimljanima 2,7). Preko proroka Izaije Bog nam obećava: “Al onima što se u Jahvu uzdaju snaga se obnavlja, krila im rastu kao orlovima, trče i ne sustaju, hode i ne more se.” (Izaija 40,31; vidi također Psalam 37,7-9; 40,1)

Strpljivost je znak povjerenja

Jan je ležao u bolnici jer je obolio od raka. Bilo je zimsko vrijeme s vrlo niskim temperaturama. Jednog jutra, kada mu je u sobu došla sestra u vizitu, Jan joj je rekao da će ga taj dan doći posjetiti njegova žena Anastazija. Sestra je odgovorila: "Mislim da neće doći. Vani je trideset stupnjeva ispod nule." Čovjek je uzvratio: "Poznajem svoju ženu i imam povjerenje u nju. Ona je posebna! Kada nešto obeća, ispunit će obećanje bez obzira na sve." Sat kasnije u Janovu bolničku sobu ušla je Anastazija. Poslije je sestra rekla Janu: "Ozbiljno sam sumnjala da će doći vaša supruga. Ali sada znam da je posebna." Na naše čekanje utječe poznavanje osobe koju čekamo i naše povjerenje u nju. Ako poznamo Boga i uzdamo se u Njega, naše nas čekanje neće odvesti u očaj, već u strpljivo i aktivno čekanje.

TREĆI DIO: Primjena

1. Naša strpljivost koja nam je prijeko potrebna pokazuje se u različitim aspektima života: u obitelji, na poslu, u zdravlju, duhovnosti itd. Međutim, naša prava strpljivost uvijek će biti plod Duha. Razmislite o svojoj strpljivosti u različitim aspektima života. Što ste otkrili? U kojim životnim područjima može biti veća? Kako to možete učiniti uz Božju pomoć?

2. Nestrpljivost se smatra nezrelošću. Djeca općenito smatraju da je čekanje teško; zreli ljudi mogu čekati mnogo lakše. Zrele osobe imaju iskustvo koje im pomaže da strpljivo čekaju. Ocijenite svoju duhovnu zrelost. Kako namjeravate rasti u strpljivosti?

Umrijeti kao sjeme

Ključni tekst: Ivan 12,24.

Središte proučavanja: 1. Samuelova 2,12—3,18; 1. Samuelova 13,1-14; Zaharija 4; Rimljanima 12,1,2; Filipljanima 2,5-9.

PRVI DIO: Opći pregled

Fenomenom smrti bave se sve religije. U biblijskom kršćanstvu smrt ima dvije konotacije. S jedne strane smrt je posljedica grijeha i kazna za grijeh. S druge strane, naš život s Bogom počinje smrću — smrću grijehu. Samo kada umremo grijehu, možemo živjeti u punini u Božjem kraljevstvu. Smrt grijehu vodi do pobjede i suprotstavljanja smrti koja je posljedica grijeha. Međutim, oba događaja moguća su zahvaljujući Kristovoj smrti mjesto nas.

Teme: Pouka za ovaj tjedan naglašava dvije glavne teme:

1. Smrt grijehu moguća je zahvaljujući prebivanju Duha Svetoga u nama. Duh vrši promjenu našeg karaktera prema slici Isusa Krista i osposobljava nas da živimo životom požrtvovne službe i poslušnosti Bogu.

2. Ako ne umremo grijehu, živjet ćemo sebičnim životom okrenutim službi nama samima, životom u grijehu koji vodi u smrt.

DRUGI DIO: Komentar

“Stablo spoznaje dobra i zla” (Postanak 2,9.17)

Kakvo ime za stablo! Bog je nadjenao stablu ovo ime u Edenskom vrtu kada je poučio naše roditelje kako da sačuvaju svoj život: “Jahve, Bog, zapovijedi čovjeku: ‘Sa svakog stabla u vrtu slobodno jedi, ali sa stabla spoznaje dobra i zla da nisi jeo! U onaj dan u koji s njega okusiš, zacijelo ćeš umrijeti!’” (Postanak 2,16.17)

Za naše proučavanje važne su dvije pojedinosti. Prvo, biblijski tekst ne ukazuje na neku otrovnu tvar sadržanu u plodu zabranjenog stabla koja mijenja um. Naprotiv, Bog je stvorio sve “dobro” i “veoma dobro”; On ništa nije stvorio nepotpuno, nesavršeno, loše ili zlo (Postanak 1,12.31; vidi također Postanak 2,1-3). Grijeh i zlo nisu postojali u Bo-

žjem savršenom stvaranju, već “uđe grijeh u svijet” preko onoga što je Adam učinio (Rimljanima 5,12). Zatim, tijekom kušnje zmija tvrdi da će se Evine oči, ako bude jela sa zabranjenog stabla, “otvoriti” i ona će postati “kao bogovi, koji razlučuju dobro i zlo” (Postanak 3,4.5). Zato Eva “vidje da je stablo dobro za jelo, za oči zamamljivo, a za mudrost poželjno: ubere ploda njegova i pojede. Dade i svom mužu, koji bijaše s njom, pa je i on jeo” (Postanak 3,6). Nakon što su okusili zabranjeni plod, “otvore im se oči, i upoznaju da su goli” (Postanak 3,7). Stablo nije nazvano “stablo spoznaje Boga” ili znanja općenito, već “stablo spoznaje dobra i zla” povezujući ga time s moralom.

Prema tome, ime stabla i događaji opisani Postanku 2 i 3 pokazuju da je ono što se promijenilo bio Adamov i Evin pogled na svijet, njihovo gledište, njihov stav i njihov odnos s Bogom. Njihova odluka bila je pitanje moralne neposlušnosti ili pobune protiv Boga. Izraz “spoznaja dobra i zla” u Bibliji odnosi se na moralnu zrelost, kada osoba postaje odrasla i samostalna ili moralni sudac (vidi Ponovljeni zakon 1,39; 2. Samuelova 14,17; 1. o kraljevima 3,9; Izaija 7,16; Hebrejima 5,14). Stablo spoznaje dobra i zla pokazivalo je tko je sudac i tko je izvor i mjerilo morala. Zabranjujući da se jede plod sa stabla, Bog je sebe postavio za konačni izvor morala na Zemlji kakav je bio i u svemiru. Jedući sa stabla, Eva i Adam odredili su da su oni izvor morala. Jedno je da netko pokaže moral i razlikuje dobro i zlo kroz prizmu Božje objave (Postanak 30,14-16; 2. Samuelova 14,17; 1. O kraljevima 3,9; Hebrejima 5,14). Međutim, druga je stvar postaviti sebe za izvor i mjerilo morala nasuprot Božjoj objavi i nalogu; to je isto što i sebe proglasiti Bogom, pobuniti se protiv Boga i imati želju svrgnuti Ga s prijestolja.

To je zmija predlagala (Postanak 3,4.5) i to je Sotona učinio na Nebu i nastavlja činiti na Zemlji (Izaija 14,13.14; Ezekiel 28,2,12-17). Prema tome, zmija je tvrdila Evi da će joj se okusi li zabranjeni plod “otvoriti ... oči, i vi ćete biti kao bogovi, koji razlučuju dobro i zlo” (Postanak 3,5). Postati “kao Bog” ne znači postati Bog po naravi, već postati izvor sveg morala određujući što je dobro, a što zlo. Ova samostalnost znači samodovoljnost i neovisnost u odnosu na Boga, čin pobune koji obuhvaća zamjenu Boga s nama samima ili nekim ili nečim drugim.

Drugo, i posljedično tomu, jedenje sa stabla spoznaje dobra i zla, pobuna protiv Boga i pokušaj da sjednemo na Njegovo prijestolje vodi u smrt. To je razlog zašto je Bog odmah upozorio Adama i Evu da jedenje sa zabranjenog stabla vodi u smrt (Postanak 2,17). Bog je jedini izvor života (Postanak 2,7; Ponovljeni zakon 30,20; Ivan 1,1-4; 4,13.14; 6,32-35; 11,25-27; 15,1-5; Rimljanima 6,23; Kološanima 1,16.17). Kad bi stvo-

renje sjelo na Božje prijestolje, udaljilo bi se od jedinog izvora života, a to je jednako smrti.

Međutim, takva smrt nije obična. To je voljno odvajanje od Boga, odluka da ne živimo po Božjoj volji (1. Ivanova 3,4; Izaija 14,9.10.16; Ezekiel 28,2.9.16.17). Ovo razdvajanje bit je grijeha i smrti. Mi ne znamo što su Adam i Eva pomislili kada su čuli riječ “smrt”, ali su sigurno pomislili na nešto strašno. Međutim, mi nakon šest tisuća godina vrlo dobro znamo da je smrt tragedija.

Smrt kao rješenje... smrti

Postoji li rješenje za grijeh? Da! I to znamo iz Evanđelja: “Jer je plaća grijeha smrt, a milosni dar Božji jest život vječni u Kristu Isusu, Gospodinu našem.” (Rimljanima 6,23) Međutim, kako primamo ovaj dar vječnog života? Paradoks je u tome što dar vječnog života dolazi sa smrću! Ovdje se ukazuje na dvije vrste smrti. Prvo, Isus Krist umro je umjesto nas i za nas; On je uzeo našu smrt na sebe i pružio nam nadu u vječni život (Ivan 3,16; Rimljanima 3,25; 5,8; 2. Korinćanima 5,21; 1. Petrova 1,18-20). Drugo, također je ukazano na našu vlastitu smrt. Međutim, ova smrt nije kazna za grijeh; Isus je umro tom smrću mjesto nas. Radi se zapravo o našoj smrti grijehu. Ova smrt (grijehu) je nužna ako želimo uživati u vječnom životu i Božjem kraljevstvu. Grijeh je sila koja nas razdvaja od Boga (Rimljanima 7,18-20.23.24). Da bismo bili spašeni od te sile, trebamo umrijeti grijehu i živjeti Isusu i Duhu Svetom (Rimljanima 7,4-6). Ova smrt slikovito je prikazana krštenjem (Rimljanima 6,1-4). Pavao daje najljepši opis ovog procesa: “Jer ako smo dakle postali jedno s Kristom smrću sličnom njegovoj, bit ćemo i uskrsnućem sličnim njegovu. Ovo znamo: naš je stari čovjek razapet zajedno s Isusom da se uništi ovaj grešni čovjek, tako da više ne robujemo grijehu, jer tko je mrtav, slobodan je od grijeha. A ako smo dakle umrli s Kristom, vjerujemo da ćemo i živjeti s njime, jer znamo da Krist, koji je uskrsnuo od mrtvih, više ne umire: smrt nad njim više ne gospodari. Njegova je smrt bila, jedanput zauvijek, smrt grijehu, a njegov život — život Bogu. Tako i vi smatrajte sebe mrtvima grijehu, a živima Bogu u Kristu Isusu!” (Rimljanima 6,5-11)

Pod “smrću grijehu” Biblija ne kaže da mi stječemo vječni život doslovnim umiranjem. Nema spasonosnih zasluga u našoj smrti. Jedina doslovna smrt koja se računa za naše spasenje jest smrt Isusa Krista na križu. Izrazom “smrt grijehu” Biblija ne govori o ravnodušnosti prema svijetu, kao na primjer budizam. Bog je stvorio svijet savršenim za naše uživanje i da se brinemo o njemu (Postanak 1,26-28; 2,15). Smrt grijehu, dakle, znači prihvaćanje Božje vladavine i djelovanje Duha Sve-

toga u našem životu i odbacivanje vlasti grijeha (Rimljanima 8,1-11). Mi želimo biti poslušni Bogu i služiti Mu. Mi smo preobraženi u sliku i um Kristov, koji se nije držao svoje moći, već se spustio na Zemlju i preuzeo naš položaj i naše mjesto kako bi nas spasio (Filipljanima 2,2-8).

TREĆI DIO: Primjena

1. Činjenica je da mi uživamo u osnovnim pravima. Ali živimo u vrlo složenom svijetu grijeha, svijetu koji vrlo često zanemaruje naša prava ili ih gazi. Pročitajte ponovno Filipljanima 2,1-9. Utjelovljenje Sina bilo je najveća nevolja od svih! Kako nam Isusov primjer pomaže da prođemo kroz različite nevolje uzrokovane grijehom, čak i ako to znači gubitak osnovnih prava? Što je za vas ključni element u ovom tekstu koji mijenja vaš pogled na prevladavanje kušnji u vašem životu?

2. Izvještaj o Samuelu govori o nečem višem od jednostavnog slušanja i čina registriranja nečijih riječi; trebamo poslušati to što čujemo. Samo prorokovo ime značilo je “jer sam ga izmolila od Jahve” (vidi 1. Samuelova 1,20). Bog je čuo i bio je milostiv prema Ani (1. Samuelova 1,17.19.20.27). Samuel je čuo i poslušao Boga. Shvativši da Samuel nije odmah prepoznao Božji glas, Eli uči Samuela kako da se poveže s Bogom: “Govori, Bože. Tvoj sluga te sluša.” (1. Samuelova 3,9 — Suvremeni hrvatski prijevod). Ostatak Samuelove knjige — i cijele Biblije — govori o slušanju i poslušnosti, ili o neposlušnosti: u jednom trenutku narod je prestao slušati Boga i tako je Bog prestao slušati njih. Veliki problem u našem životu jest što slušamo jedni druge, slušamo Boga (preko Njegove objave), ali ne pohranjujemo Njegove riječi u srce i nismo im poslušni. Što možete učiniti da bolje slušate i čujete članove svoje obitelji? Što možete učiniti da bolje slušate i poslušate Boga? Navedite tri načina na koje značajno možete poboljšati slušanje drugih ljudi i Boga i povezati se s njima.

Krist u peći nevolje

Ključni tekst: Matej 27,46.

Središte proučavanja: Matej 2,1-18; Matej 27,51.52; Luka 2,7.22-24; Luka 22,41-44; Ivan 8,58.59; Rimljanima 6,23; Titu 1,2.

PRVI DIO: Opći pregled

Najuzvišenija misao biblijske vjere jest da smo mi izazvali grijeh i patnju, ali da ih je Bog ponio. Ne postoji nijedno drugo božanstvo u svjetskim religijama koje bi podnijelo takvu žrtvu. Zato se biblijsko kršćanstvo naziva vjerom ljubavi i milosti, od stvaranja do spasenja. Bog nas je stvorio milošću (bez našeg doprinosa) zato što nas je ljubio i spašava nas milošću (također bez našeg doprinosa) zato što nas voli.

Međutim, u oba slučaja (stvaranja i spasenja), imamo mogućnost prihvatiti ili odbaciti Njegovo djelo i milost. Nakon što su stvoreni milošću, Adam i Eva odlučili su odbaciti Božje djelo stvaranja izabravši put pobune koji vodi u uništenje ili smrt. Nakon što smo spašeni milošću Kristovom smrću na križu, pred svakog od nas stavlja se izbor hoće li prihvatiti Božju žrtvu prinesenu mjesto nas i vratiti se u Njegovo kraljevstvo svjetla, milosti i ljubavi ili će odbaciti Njegovo uzvišeno spasenje i nestati u vječnom nepostojanju. Odlučite danas. Ali izaberite ljubav, milost i život. Izaberite Božju ljubav, Božju milost, Božji život. To će usrećiti vas, vaše voljene i Boga.

Teme: Pouka za ovaj tjedan naglašava dvije glavne teme:

1. Isusova patnja nije patnja samo još jednog bića. Njegova patnja pokazuje srž Božje ljubavi prema nama i srž spasenja. Isus je stradao za nas i mjesto nas da bi nas spasio od sile grijeha, patnje i vječne smrti.

2. Razmišljajte o tome što je Isus podnio u Getsemaniju i što to znači za nas.

DRUGI DIO: Komentar

Rani dani Isusove službe

Da, od prvih trenutaka svojeg života Isus je doživio ljudsku tragediju i patnju i bio je okružen odricanjem, odbacivanjem, siromaštvom i

ponižavanjem (rođen u jaslama), tjelesnom patnjom (obrezanje), krvoprolicem, progonstvom i bijegom. U djetinjstvu je nastavio doživljavati ljudsku patnju. Međutim, Isusovo krštenje na početku službe ukazalo je na Njegov ulazak u peć nevolje zbog koje je došao, u vrstu službe koju je došao izvršiti. Zašto je bio kršten ako nije imao nijedan grijeh?

Naravno, bio je kršten kako bi nama dao primjer. Ellen G. White tumači da "Isus nije primio krštenje kao priznanje svoje vlastite krivnje. On se poistovjetio s grješnicima, učinivši korak koji mi trebamo učiniti i izvršivši posao koji mi moramo izvršiti. Njegov život patnji i strpljive ustrajnosti nakon krštenja također je uzor nama." (Ellen G. White, *Isusov život*, str. 74; u izvorniku 111) Kristovo krštenje više je od samog primjera.

Apostol Pavao objašnjava značenje krštenja u smislu smrti i uskrsnuća: "Ili zar ne znate da smo svi koji smo kršteni u Krista Isusa, u njegovu smrt kršteni? Dakle, s njim smo zajedno ukopani po krštenju u smrt da bismo, kao što je Krist uskrsnuo od mrtvih Očevom slavom, i mi živjeli novim životom." (Rimljanima 6,3.4) Na drugom mjestu Pavao objašnjava da "njega koji je bio bez grijeha Bog učini mjesto nas grijehom, da mi u njemu postanemo pravednošću Božjom" (2. Korinćanima 5,21). Isus je došao na svijet, uzeo naše grijeha na sebe i umro mjesto nas da bismo mi mogli uzeti na sebe Njegovu pravednost. Ellen G. White piše: "Kad je izišao iz vode, Isus je priklonio glavu u molitvi na obali rijeke. Pred Njim se otvara novo i značajno razdoblje. On je sada na široj pozornici ulazio u svoj životni sukob. Iako je bio Knez mira, Njegov dolazak mora biti kao isukivanje mača. ... Nitko na Zemlji nije Ga razumijevao i tijekom službe On je i dalje morao hoditi sâm. ... Kao jedan od nas, morao je nositi teret naše krivnje i nesreće. Bezgrešni je morao osjetiti sramotu grijeha. ... Sam je morao utrti stazu, sam je morao nositi teret. Na Njemu, koji je ostavio svoju slavu i prihvatio slabosti ljudskog roda, mora počivati otkupljenje svijeta." (Ellen G. White, *Isusov život*, str. 74,75; u izvorniku 111)

Ova razmjena u prenesenom smislu može se vidjeti u krštenju. Kada je Isus bio kršten, nije bio kršten radi svojeg spasenja: umjesto toga On je objavio da je došao uzeti naše grijeha i umrijeti mjesto nas. Kada se krstimo, mi zajedno s Isusom umiremo našim grijesima, prima-mo Njegovu pravednost, a zatim ustajemo iz vode krštenja u novi život!

Isus u Getsemaniju

U knjizi *The Cross of Christ (Kristov križ)*, John R. W. Stott (1921.—2011.), čuveni anglikanski teolog i evanđelist, pokušava shvatiti Isusovu patnju u Getsemaniju uspoređujući Isusa sa Sokratom koji se suočava

sa smrću. Sokrat (470.-399. g. pr. Kr.), jedan od utemeljitelja zapadnjačke filozofije i pogleda na svijet, imao je sedamdesetak godina kada ga je atenski sud osudio na smrt zbog štetnog utjecaja na mlade i bezbožnost (odbacio je gradske bogove). Sokrat je trebao umrijeti isпивši otrovnu kukutu. Iako je mogao izbjeći suđenje i osudu, odlučio je ostati u gradu i suočiti se sa smrću. Na mjestu pogubljenja Sokrat je bio okružen svojim učenicima koji su mu pružali potporu i plakali za svojim učiteljem. Kada mu je pružena čaša s otrovom, otac zapadne misli uzeo ju je s radošću i hrabro je ispio do dna.

U usporedbi s ovim događajem, Isus je proveo svoje posljednje sate prije uhićenja u Getsemanskom vrtu. Kada je zamolio učenike: "Ostanite ovdje i bdijte!" zato što je Njegova duša bila "žalosna do smrti" (Marko 14,34), oni su zaspali. Jedan od Njegovih učenika prodao ga je za novac, a ostali su pobjegli iz vrta kada Ga je mnoštvo došlo uhititi (Marko 14,10.11.50). Međutim, za razliku od Sokrata, Isus je bio u agoniji nad čašom koju je trebao ispitati do dna. Isus nije opisan kako veselo i hrabro uzima čašu. Evangelist Luka primjećuje da Mu "znoj postade kao guste kaplje krvi što padahu na zemlju" (Luka 22,44) dok se molio: "Oče! Ako hoćeš, otkloni ovaj kalež od mene!" (Luka 22,42) Može li Isus, utjelovljeni Bog, doista biti Spasitelj svijeta ako se toliko plaši te čaše i smrti? Zašto izgleda slabiji od Sokrata? Je li slabiji?

Stott postavlja slična pitanja, a onda nagovještava odgovor: "Što je ta čaša? Je li to tjelesna patnja od koje zazire, mučenje bičevanjem i razapinjanje na križ, udruženi možda s duševnom tjeskobom izdaje, odricanja i napuštanja od strane prijatelja i rугanje i zlostavljanje od strane neprijatelja? Ništa me nikada nije moglo uvjeriti da se čaša koje se Isus plašio odnosila na neke od ovih stvari (strašne kakve jesu), ili sve one zajedno. Njegova fizička i moralna hrabrost tijekom javne službe bila je nesalomljiva. Smatram da bi bilo smiješno pomisliti da se sada plašio bolova, vrijeđanja i smrti. Sokrat je u atenskom zatvoru, prema Platonovom izvještaju, uzeo čašu otrova 'bez drhtanja ili promjene izraza lica. Prinio čašu ustima i veselo i tiho je ispio.' Kada su njegovi prijatelji briznuli u plač, prekorio ih je zbog njihovog 'apsurdnog' ponašanja i pozvao ih 'da budu mirni i hrabri'. Umro je bez straha, tuge ili prosvjeda. Je li, dakle, Sokrat bio hrabriji od Isusa? Ili su njihove čaše bile ispunjene drugačijim otrovom?" (John R. W. Stott, *The Cross of Christ*, str. 74)

Stott zaključuje da je "čaša od koje je Isus ustuknuo bila nešto drugo. Ona ne simbolizira ni tjelesne bolove zbog udaraca bičem i raspeća, niti duševnu uznemirenost zato što je bio prezren i odbačen čak i od strane svojeg naroda, već duhovnu agoniju što je ponio grijehe svijet-

ta, što je, drugim riječima, ponio božansku osudu koju su ti grijesi zaslužili” (Isto, str. 76). Sokrat je umro smrću običnog grešnog čovjeka. I, kako ističe Stott, kršćanski mučenici naizgled su podnijeli težu smrt od Isusa kada su umrli na lomači. Isusova smrt, kao i krštenje, bila je jedinstvena. Dok će svi ljudi koji umru iskusiti smrt kao grešno ljudsko biće, Isus, bezgrešni Božji Sin, umro je smrću koja predstavlja Božju osudu grijeha. To je razlog zašto je Isusovo uskrsnuće jedinstven, izniman događaj u povijesti svemira. Nijedan čovjek — uključujući i Sokrata — nije mogao umrijeti tom smrću i ponovno živjeti. Nijedan čovjek nije mogao umrijeti tom smrću i postati Spasitelj svijeta.

Ellen G. White također opisuje sadržaj čaše: “Isus je ozbiljno razgovarao sa svojim učenicima i poučavao ih, ali kad se približio Getsemaniju, postao je neobično šutljiv. Često je posjećivao ovo mjesto da razmišlja i moli se, ali nikada sa srcem tako punim boli kao ove noći Njegove samrtne borbe. Tijekom cijelog svog života na Zemlji hodao je u svjetlosti Božje prisutnosti. Kad je došao i sukobio se s ljudima obuzetim pravim sotonskim duhom, mogao je reći: ‘Onaj koji me posla sa mnomo je. On me ne ostavlja sama, jer ja uvijek činim što je njemu ugodno.’ (Ivan 8,29) Ali činilo se kao da Ga više ne podržava božanska svjetlost. Sad se i On našao među prijestupnicima. Morao je ponijeti krivnju palog čovječanstva. Na Njega koji nije znao za grijeh moralo se staviti bezakonje svih nas. Grijeh Mu je izgledao tako strašan, a težina krivnje koju je morao ponijeti tako velika, te je došao u kušnju da se boji kako će Ga to zauvijek odvojiti od Očeve ljubavi. Znajući kako je strašan Božji gnjev prema prijestupu, uzviknuo je: ‘Žalosna je duša moja do smrti.’” (*Isusov život*, str. 567; u izvorniku 685)

TREĆI DIO: Primjena

1. Prisjetite se svojeg krštenja. Kako promatrate svoje krštenje u svjetlu Isusovog krštenja? Kako vam vaše zapažanje pomaže da obogatite svoje iskustvo smrti grijehu i ustajanja u novi život za Božje kraljevstvo? Kako ovo zapažanje produbljuje vaš zavjet s Bogom i vašu posvećenost Božjem djelu, bez obzira na sve?

2. Odsjek od subote iz pouke za ovaj tjedan daje vrlo lijepo objašnjenje zašto je Bog stvorio svemir i razumna bića iako je znao da će se u Njegovom djelu stvaranja pojaviti zlo: vrijedilo je! Vrijedilo je za Njega, ali vrijedilo je i za nas. U suprotnom nikada ne bismo postojali. Ali to nije sve: Bog ne samo što je imao silu da stvara, već je u slučaju pada imao rješenje (da uzme naš grijeh na sebe), a to je sila spasenja i sila uskrsnuća! Kako ovo razumijevanje mijenja vaše gledište o Bogu, Njegovom stvaranju i spasenju?

Isus je bio “prezren, odbačen od ljudi, čovjek boli, vičan patnjama, od kog svatko lice otklanja, prezren bješe, odvrnut” (Izaija 53,3).

Stvoritelj, čovjek boli, prezren i odbačen? Jednom je čak povikao: “Bože moj, Bože moj! Zašto si me ostavio?” (Matej 27,46)

Kako je to moguće? Moguće je zato što je Isus, naš Stvoritelj, istodobno i naš Otkupitelj, i kao takav On je Raspeti Bog — Stvoritelj koji je uzeo ljudsku narav i u toj našoj naravi cijelog života trpio oskudicu i teškoće, što je završilo Njegovim razapinjanjem na rimski križ.

Tako je naš Stvoritelj, Onaj u kome “živimo, mičemo se, i jesmo” (Djela 17,28), stradao u ljudskoj naravi na načine koje nitko od nas ne bi mogao podnijeti.

Mi možemo iskusiti samo svoje muke, svoje jade, a On je na križu “naše bolesti ponio, naše je boli na se uzeo” (Izaija 53,4) — i to svih nas. To je najnevjerovatniji čin u cijeloj povijesti svemira.

www.adventisti.hr
www.znaci-vremena.com